

Nunquam nimis dicitur quod nunquam satis dicitur. Co není nikdy řečeno dostatečně, není nikdy řečeno příliš.

Nunquam res humanae prospere succedunt ubi negliguntur divinae. Lidské záležitosti nikdy neprosperují tam, kde jsou zanedbávány záležitosti boží.

Nuntius. Ve staré anglické praxi posel. Ten, kdo byl vyslán, aby omluvil obeslanou stranu nebo ten, kdo vysvětlil například za přítele důvod nepřítomnosti strany. Úředník soudu; soudní posel nebo sluha v soudní síni.

Nuper obiit. Lat. V praxi název writu [nyní zrušeného], který v anglickém právu platil pro sestru, vyvlastněnou její spoludědičkou z pozemků nebo držav, přičemž jejich otec, bratr nebo společný předek zemřel s uvedením do držby nemovitostí v absolutním vlastnictví zděděného majetku.

Nuptiae secundae. Lat. Druhé manželství. V kanonickém právu se tento termín vztahoval na každé manželství, které následovalo po prvním.

Nuptial. Svatební, snubní. Týkající se sňatku; vytvářející manželství; používaný nebo učiněný v manželství.

Nuptias non concubitus sed consensus facit. Nikoli život ve společné domácnosti, ale souhlas vytváří manželství.

Nurture. Živit. Dávat výživu, krmit; vychovávat nebo školit; vzdělávat. Péče o děti, jejich výchova a vzdělávání.

Nurus. Lat. V římském právu manželka syna; snacha.

Nycthemeron. Celý den, čili den a noc, skládající se ze dvaceti čtyř hodin.

N.Y.S.E. New York Stock Exchange. Newyorská akciová burza.

O.A.S.D.I. Old Age, Survivors' and Disability Insurance. Starobní, vdovské a invalidní pojištění. Viz Social Security Administration.

Oath. Přísaha, přísahný slib; zaklení, kletba, nadávka. Jakýkoli druh osvědčení, jehož prostřednictvím někdo projevuje vůli být svým svědomím zavázán provést nějaký úkon v dobré víře a pravdivě; např. přísaha prezidenta USA při nastoupení úřadu, Čl. II, odd. 1, Ústavy USA. Vaughn v. State, 146 Tex. Cr. R. 586, 177 S.W.2d. 59, 60. Přísežné prohlášení o pravdivosti tvrzení, které činí toho, kdo by úmyslně uváděl nepravdivá tvrzení, postížitelným pro křivopřísežnictví. Navenek projevená přísaha nebo slib, kdy se slibující domnívá, že svou přísahu nebo slib činí s bezprostředním vědomím odpovědnosti k Bohu. Slavnostní dovolání se Nejvyššího, který má osvědčit pravdivost nějakého tvrzení. Navenek projevený slib nebo vůbec prohlášení, jehož účelem je verifikovat nějaké tvrzení, které bylo nebo má být učiněno; takové prohlášení je spojeno s odvoláním se na posvátný či uctívaný předmět, který má být důkazem pravdivého a čestného smýšlení prohlášujícího, nebo s výzvou k Nejvyššímu, aby se stal svědkem slov prohlášujícího a aby jej potrestal, pokud by se ukázalo, že nemluvil pravdu. V nejširším smyslu tento výraz označuje všechny druhy přísah, jimiž strana projevuje svou vůli být zavázána svým svědomím vykonat nějaký úkon v dobré víře a poctivě. V užším smyslu tento výraz označuje všechny druhy přísah resp. slibů, které nejsou sankcionovány prokletím.

Viz také Affirmation; Attestation; False swearing; Jurat; Loyalty oath; Pauper's oath; Verification.

Affirmation in lieu of oath. Prohlášení na místě přísahy; místopřísežné prohlášení. Fed. R. Civil P. (Federální pravidla civilního řízení) 43 stanoví, že pokud je podle těchto pravidel zapotřebí přísahy, je vždy možné se na místo ní spokojit se slavnostním prohlášením. Viz také Čl. II, odd. 1, a Čl. VI, Ústavy USA.

Assertory oath. Assertorická přísaha. Přísaha, která se vztahuje k minulé nebo současné skutečnosti nebo skutkovému stavu, na rozdíl od „zavazující“, promissorní („promissory“) přísahy, která se vztahuje k budoucímu dění; zejména, každá přísaha, kterou požaduje právo, s výjimkou přísahy v soudním řízení a přísahy při uvedení do úřadu; např. přísaha, která se činí na celnici a týká se přiváženého zboží.

Corporal oath. Viz Corporal oath.

Decisive or decisory oath. Rozhodná či rozhodující přísaha. V kontinentálním právu — jestliže jedna ze stran sporu nebyla schopna prokázat obvinění, které vznesla vůči druhé straně, navrhla, aby věc byla rozhodnuta přísahou odpůrce, což byl tento povinen akceptovat a podat stejný vzájemný návrh, protože kdyby tak neučinil, mělo by se za to, že se k činu přiznává.

O

Extrajudicial oath. Mimosoudní přísaha. Přísaha, která se neskládá ani v soudním řízení, ani před úředním orgánem ani na základě požadavku práva, nicméně činí se formálně a před příslušnou osobou.

False oath. Viz False swearing; Perjury.

Judicial oath. Soudní přísaha. Přísaha, která se skládá v soudním řízení nebo v souvislosti s nějakou záležitostí spojenou se soudním řízením. Přísaha, která se skládá před soudním úředníkem při jednání (soudu), na rozdíl od „ne-soudní“ přísahy, která se skládá před úředníkem „ex parte“ nebo mimo soud. Viz také níže Witnesses.

Loyalty oath. Viz Oath of allegiance.

Oath of office. Služební přísaha. Různá prohlášení slibů, která činí ti, kdo se mají ujmout svých povinností ve veřejném (státním) úřadě, a která se týkají toho, jak budou tento úřad vykonávat. Služební přísahu vyžadují federální a státní ústavy a jednotlivé zákony od vyšších i nižších veřejných (státních) úředníků. Viz např. 28 U.S.C.A. (Anotovaný zákoník USA) § 544 (právní zástupci USA). Viz také Oath of allegiance; a dále Official oath.

Official oath. Služební přísaha. Přísaha, kterou skládá (vyšší státní) úředník při nastoupení svého úřadu, v níž prohlašuje, že bude řádně (věrně) vykonávat povinnosti, které tento úřad s sebou přináší, popřípadě všechno to, co v jednotlivých případech stanoví zákon. Viz Čl. VI Ústavy USA. Viz také výše Oath of office.

Poor debtor's oath. Viz Pauper's oath.

Promissory oath. Zavazující, promissorní přísaha. Přísaha, kterou se strana zavazuje, že se bude chovat určitým způsobem nebo že v budoucnu splní určité povinnosti nebo že se se zřetelem k určitým cílům nebo závazkům bude chovat určitým způsobem; např. přísaha, kterou skládají vyšší úředníci exekutivy, členové parlamentu, soudci, osoby, které žádají o naturalizaci, právní zástupci. Slavnostní dovolání se Boha, nebo — v širším smyslu — vyšší sankce anebo posvátné či vážné osoby, aby dosvědčila neporušitelnost slibu, resp. jeho prohlášení.

Purgatory oath. Očistná přísaha. Přísaha, kterou se přísahající očistuje, zprošťuje z domnělého obvinění nebo podezření, která vůči němu byla vznesena, nebo z přečinu urážky soudu.

Solemn oath. Slavné sliby; (předepsaná přísaha, slavnostní přísaha). Osobní přísaha.

Suppletory oath. Suppletorní (doplňující, zastupující) přísaha. V kontinentálním a církevním právu — svědectví jednoho svědka o nějaké skutečnosti se nazývá „poloviční důkaz“; na jeho základě nelze vynést rozsudek; k doplnění druhé poloviny důkazu může být strana sama (jak žalobce, tak žalovaný) slyšena ve svůj vlastní

prospěch, a přísaha, kterou v takovém případě skládá, se nazývá „suppletorní“, protože doplňuje potřebné *kvantum* důkazu, na jehož základě je možné vynést rozsudek. Tohoto výrazu se někdy užívá v americkém právu, i když nikoli v původním významu: označuje se jím přísaha strany, kterou má složit proto, aby ověřila nebo podpořila nějaký listinný důkaz, který předkládá (např. účetní knihy).

Voluntary oath. Mimosoudní, dobrovolná přísaha. Prísaha, která se skládá v mimosoudních záležitostech, tedy zpravidla nikoli před soudem, popřípadě úředníkem pověřeným vyřizovat určité věci soudy.

Witnesses. Prísaha svědka. Dříve, než svědek začne vypovídat k důkazu, je požádán, aby prohlásil, že bude vypovídat pravdivě; prohlášení činí buď pod přísahou nebo v podobě mistopřísežného prohlášení, jež obě mají takovou formu, aby se probudilo svědkovo svědomí a působilo na jeho mysl tak, že bude považovat za svou povinnost mluvit pravdu. Fed. evid. R. (Federální pravidla dokazování) 603. *Viz také výše Affirmation in lieu of oath.*

Oath against bribery. Prísaha proti úplatkářství. V Anglii při volbách do parlamentu mohlo být voliči uloženo, aby složil takovou přísahu. Zrušeno v r. 1854.

Oath ex officio. Prísaha ex officio. Ve starém anglickém právu byl-li duchovní obviněn ze závažného trestného činu, mohl původně sám přísahat na svou nevinu; také přísaha, kterou skládali očistníci a v níž prohlašovali, že věří v jeho nevinu.

Oath in litem. Prísaha in litem, přísaha v soudním sporu. V kontinentálním právu přísaha, kterou mohl složit žalobce, aby prokázal hodnotu předmětu sporu v případě, kdy pro to nebyl jiný důkaz, nebo kdy důkaz, který by jinak bylo možné použít, žalovaný listivě zmařil.

Oath of allegiance or loyalty. Prísaha věrnosti, resp. loyality. Prísaha, kterou někdo slibuje čili se zavazuje být věrný určitému panovníkovi nebo státu (např. Spojeným státům) a zachovávat ústavu. Povinnost složit takovou přísahu bývá zpravidla uložena určitým vedoucím pracovníkům a vyšším státním úředníkům, vojákům, právním zástupcům, kteří mají být přijati do advokátní komory, cizincům, kteří žádají o naturalizaci (8 U.S.C.A. /Anotovaný zákoník USA/ § 1448) atd. Přednost se dává přísahám, které nejsou příliš obsažné. *Elfbrandt v. Russell*, 384 U.S. 11, 86 S. Ct. 1238, 16 L. Ed.2d 321; *Cole v. Richardson*, 405 U.S. 676, 92 S. Ct. 1332, 31 L. Ed.2d 593. Ústava USA vyžaduje přísahu věrnosti od prezidenta USA, členů Kongresu, úředníků exekutivy a soudců, viz Čl. II, odd. 1 a Čl. VI, Ústavy USA. Obvyčejně je stanoveno, že může být nahrazena místo přísežným prohlášením.

Oath of calumny. Prísaha proti nactiutrhání. V kontinentálním právu přísaha, kterou musel složit žalobce, aby dotvrdil, že nejedná ve zlé vůli nebo úkladně, a že naopak má pro svou žalobu bona fide dobrý důvod.

Oath-rite. Obřad přísahy. Forma, v níž se přísaha skládá.

Ob. Lat. Kvůli (čemu), pro (co), z důvodu (čeho), následkem (čeho). Tímto výrazem začínají některé latinské fráze a maximy; obvyklejší je ale výraz „in“ (*viz tam*).

Obaeratus. Lat. V římském právu dlužník, který byl povinen sloužit svému věřiteli tak dlouho, dokud nesplnil svůj dluh.

Ob contingentiam delicti. Pro spojení s deliktem, tj. být poskrvněn spojením s něčím protiprávním.

Ob contingentiam. Pro spojení. Kvůli spojení; z důvodů podobnosti.

Obedience. Poslušnost. Soulad chování s příkazem, zákazem nebo uznaným právem a stanovenými povinnostními pravidly. Vykonávání (plnění) toho, co požaduje nebo co nařídil nadřízený orgán, nebo nekonání toho, co je zakázáno, a to v souladu s dotyčným příkazem nebo zákazem.

Obedientia. Poslušnost; podřízenost, podřízení. Úřad, resp. jeho výkon; druh důchodu.

Obedientia est legis essentia. Poslušnost je podstatou práva (zákona).

Obediential obligation. *Viz* Obligation.

Obedientarius; obedientiary. Klášterní hodnostář (úředník).

Ob favore mercatorum. Ve prospěch, v zájmu obchodníků.

Ob infamiam non solet juxta legem terrae aliquis per legem apparentem se purgare, nisi prius convictus fuerit vel confessus in curia. Není obvyklé, aby někdo sám sebe obvinil podle zákona státu kvůli špatné pověsti, ledaže byl již dříve obviněn anebo se před soudem ke svému činu doznal.

Obit. Odchod; smrt. Pohřební slavnost či obřad za zemřelého. Výročí smrti; výroční obřad.

Obiter. Lat. Ostatně; příležitostně; mimochodem; současně.

Obiter dictum. Mimochodem řečeno. Slova odůvodnění rozsudku, která jsou pro rozhodnutí věci zcela zbytečná. *Noel v. Olds*, 78 U.S. App. D.C. 155, 138 F.2d 581, 586. Poznámka, kterou činí soudce, nebo stanovisko, které vyjadřuje v rozhodnutí o věci, „mimochodem“, to jest v souvislosti nebo vedle, nikoli přímo k otázce, o kterou ve věci jde, anebo které se týká bodu, který nemusí být nutně v rozhodnutí o věci obsažen, nebo které je uvedeno jen pro ilustraci nebo jako analogie nebo jako argument. Taková slova nemají závaznost precedentu. *Viz* Dicta; Dictum.

Obit sine prole. Lat. Zemřel bez potomků (děti).

Object, v. Namítat, vznášet námitky (vznést námitku). V právních řízeních — namítat, vznášet (vznést) námitky (námitku), např. proti přípuštění důkazu, znamená činit prohlášení s cílem, aby nějaká jednotlivá uvažovaná záležitost nebo věc nebyla učiněna nebo přípuštěna, ledaže by namítající strana k ní dala svůj souhlas, protože namítající strana ji považuje za nesprávnou či protiprávní, a otázku její vhodnosti či zákonnosti ponechává na rozhodnutí soudu. *Viz také* Objection.

Object, n. Předmět, věc; objekt; cíl, záměr, účel; obsah. K cíli zaměřený, směřující; věc, která má být vyřízena; cíl, jehož má být dosaženo.

Něco, co vstupuje do vědomí nebo do smyslů, zejména něco, co je hmotné nebo viditelné. *Moore v. Union Mut. Fire Ins. Co.*, 112 Vt. 218, 22 A.2d 503, 505. Něco, co je vnímáno, poznáváno, uvažováno, nebo co bylo projeveno; to, k čemu směřuje kognitivní úkon. Tento výraz označuje vše, co je vědomím nebo smyslu uchopitelné; také cokoli, o čem se pozitivně jedná nebo s čím se pozitivně nakládá, nebo co je úmyslně ovlivňováno něčím k tomu učiněným, navrhovaným nebo požadovaným. Tohoto výrazu se může užít i ve smyslu „účinek“, „výsledek“.

Viz také Intent; Motive.

Objection. Námitka, nesouhlas; vada, chyba, nedostatek; protest. Akt (úkon) namítání; úkon, který je odporem, opozicí nebo který lze za takový označit; opačný důvod neboli protipříklad; důvod namítání či odporování; pocit nesouhlasu. Úkon strany, která má námitky proti nějaké věci nebo postupu v průběhu prvostupňového soudního řízení, nebo argument čili důvod, který uvádí na podporu svého stanoviska, které je takové, že věc nebo postup, proti nimž vznášá námitky, nejsou správné nebo jsou protiprávní. Upozorňuje soud na to, že důkaz nebo postup nebyly řádné. Takové námitky vznesené při veřejném zasedání soudu jsou relevantní, takže se uvádějí v zápisu o soudním jednání (v protokolu) pro účely apelačního řízení. *Viz* Fed. Evid. R. (Federální pravidla pro dokazování) 103 (a)(1); Fed. R. Civil. P. (Federální pravidla civilního řízení) 46, a Fed. R. Crim. P. (Federální pravidla trestního řízení) 51. *Viz také* Contemporaneous objection rule; Object (*v*).

Objection to jury. *Viz* Challenge.

Objective symptom. Symptom, příznak, který lékař zjistí při vyšetření pacienta; „subjektivní symptomy“ jsou pak ty, které se lékař dozví z pacientova sdělení. *Schroeder v. Western Union Telegraph Co.*, Mo. App., 129 S.W.2d 917, 922.

Object of an action. Účel, cíl žaloby. Právní prostředek, jehož cílem je zabránit újmě nebo ji napravit, odčinit. Něco, co má být žalobou získáno, nebo čeho má být jejím prostřednictvím dosaženo; náprava, která je požadována nebo ochrana či náhrada, popř. narovnání, o něž se žalobou žádá čili usiluje. Účel žaloby je něco jiného než důvod žaloby a předmět žaloby.

Object of a statute. Cíl nebo účel, který je sledován přijetím zákona. Účel nebo záměr, jehož má být dosaženo; naproti tomu „subject“ (předmět) zákona je to, na co se zákon vztahuje a o čem ustanovuje. Záležitost neboli věc, která je základem zákona.

Objects of a power. Ti, kdo mohou být oprávněni; ti, kdo se mohou stát oprávněnými. Ti, mezi nimiž je obdáván oprávněn určit (oprávněného).

Objurgatrix. Pokárané. Ve starém anglickém právu hádavé nebo neklid vyvolávající ženy se označovaly za „pokárané“ a byly trestány stolicí hanby („cucking-stool“, *viz tam*).

Oblata. Dary nebo desátky odevzdané králi kterýmkoli poddaným; všechny staré dluhy z předchozích let sečtené dohromady a svěřené do péče současnému šerifovi (úředníkovi hrabství).

Oblata terrae. Půl akru půdy, neboli, jak říkají někteří, „half a perch“.

Oblate. *Viz* Oblati.

Oblate Rolls. Chancery Rolls (Kancelářské zápisy, seznamy) z let 1199–1641, nazývané také Fine Rolls (Poplatkové zápisy, seznamy); obsahovaly zápisy o poplatcích králi, at' už šlo o „oblata“ (*viz tam*) nebo o poplatky za udělení úřadu nebo za udělení privilegia (výsady) nebo o pokuty za porušení povinnosti.

Oblati. Ve starém evropském právu dobrovolní otroci kostela nebo kláštera.

Oblati actio. V kontinentálním právu žaloba, kterou má strana proti tomu, kdo jí nabídl kradenou věc, kterou měl v držení.

Oblatio. Lat. (Obět, dar; podání, nabídka). V kontinentálním právu nabídka peněz ze strany dlužníka vůči jeho věřiteli na zaplacení dluhu. To, co věřící daroval církvi.

Oblation. V Anglii *oblations* nebo *obventions* jsou nabídky darů nebo obyčejové platby knězi (presbyteriánské nebo nekonformistické církve), včetně poplatků za svatby, pohřby, smuteční obřady atd. (*viz tam*), a velikonočních darů. Mohou být upraveny smluvně.

Oblationes dicuntur quaecunque a piis fidelibus-que christianis offeruntur deo et ecclesiae, sive res solidae sive mobiles. Oblationes jsou ty movité a nemovité věci, které zbožní a věřící křesťané darují Bohu a církvi.

Obligate. Zavázat nebo svázat; zavázat k zachování či splnění povinnosti; uložit jako závazek. Zavázat se závazkem nebo slibem; vzít na sebe povinnost; učinit písemný slib nebo uzavřít písemnou dohodu; písemně se zavázat.

Obligatio. Lat. (Obligace, závazek). V římském právu právní pouto, které zavazuje k nějakému plnění (zavazuje něco plnit) v souladu s právem (státu, země). Do značné míry odpovídá našemu slovu *contract* (smlouva). Právní vztah existující mezi dvěma určitými osobami, kde jedna (věřitel) je oprávněna požadovat od druhé (dlužníka) určité plnění, jež má hodnotu ocenitelnou penězi. V tomto smyslu *obligatio* neznamená jen povinnost dlužníka, ale i právo věřitele. „Obligatio“ se pak nazývá sama skutečnost zřízení takové pohledávky a takového dluhu, jakož i listina, která tuto skutečnost prokazuje.

Obligatio civilis. Lat. (Civilní obligace, závazek). Obligace, která je vynutitelná žalobou, a to bez ohledu na to, zda je založena na *ius civile*, jako závazky vzniklé z formálních kontraktů nebo závazky vynutitelné ve sporném řízení trestním, anebo na té části *ius gentium*, která byla celá převzata do kontinentálního práva a chráněna všemi jeho právními prostředky, jako např. závazky vzniklé z kontraktů bezformálních.

Obligatio ex contractu. Lat. (Závazek ze smlouvy). Závazek, který vznikl ze smlouvy nebo z dřívějšího *ius in personam*. Má dvě stadia; první, primární čili sankcionované *ius in personam*, předcházející protiprávnímu úkonu, a druhé, sekundární neboli sankcionující *ius in personam*, které vzniklo v důsledku protiprávního úkonu.

Obligatio ex delicto, or obligatio ex maleficio. Lat. (Závazek z deliktu neboli z protiprávního jednání, úkonu). Závazek, jehož důvodem je protiprávní jednání neboli tort (tj. m. nosluvní porušení práva, *viz* tort) nebo bezprávný zásah do *ius in rem*. Také v tomto druhu závazku je druhým stadiem sekundární čili sankcionující *ius in personam*, které vzniklo v důsledku protiprávního úkonu, ale prvním stadiem není *ius in personam*, ale *ius in rem*, a to buď původní, vrozené, čili *statusové*, anebo majetkové.

Obligation. Lat. (Obligace, smlouva, závazek). Výraz odvozený z latinského substantiva „obligatio“, s mnoha různými širokými významy v závislosti na daném kontextu. To, co osobu zavazuje něco činit (dělat, udělat) nebo něčeho se zdržet; povinnost uložená právem, slibem, smlouvou, společenskými vztahy, zdvořilostí, laskavostí atd. *Helvering v. British-American Tobacco Co.*, C. C. A., 69 F.2d 528, 530. Právo nebo morální povinnost zavazují strany, aby splnily svou dohodu.

Realizace plnění (= splnění). To, co zakládá právní nebo morální povinnost a co osobu podřizuje donucení a potrestání, pokud své povinnosti nedbá; slovo širokého významu, jehož konkrétní smysl je třeba dovodit z kontextu, v němž bylo použito. Závazek nebo dluh může existovat na základě rozsudku nebo na základě výslovné smlouvy; v obou případech existuje právní povinnost strany, která je zavázána chovat se v souladu s příslibem. *Schwartz v. California Claim Service*, 52 Cal. App. 2d 47, 125 P.2d 883, 888. Závazky vzniklé ze smlouvy nebo z práva (tj. ze soudních rozhodnutí). *Rose v. W.B. Worthen Co.*, 186 Ark. 205, 53 S.W.2d 15, 16. Jako právní termín znamenalo toto slovo původně „zpečetěné pouto“, nyní znamená jakýkoli konkrétní písemný slib zaplatit peníze nebo něco určitého udělat. *Lee v. Kenan, C.C.A. Fla.*, 78 F.2d 425. Formální zavazující dohoda nebo uznání závazku zaplatit nebo něco udělat. *United States v. One Zumstein Briefmarken Katalog 1938, D.C. Pa.*, 24 F. Supp. 516, 519. Zavazující síla příslibu, slibu, přísahy nebo smlouvy, anebo práva (civilního, politického nebo morálního), nezávislá na slibu; to, co tvoří (zakládá) právní nebo morální povinnost.

Viz také Contract; Duty; Liability.

Absolute obligation. Absolutní závazek. Závazek, který nedává zavazanému volbu, a požaduje od něj splnění v souladu s ujednáním.

Conjunctive or alternative obligation. Konjunktivní závazek; alternativní závazek. Konjunktivní je takový závazek, v němž je spojeno několik předmětů dohromady, nerozlučně nebo jiným způsobem tak, že jsou všechny zároveň předmětem smlouvy. Z takové smlouvy vzniká tolik různých závazků, kolik různých předmětů smlouva má; chce-li dlužník splnit, může na věřiteli požadovat, aby přijal plnění každého závazku zvlášť. Avšak tam, kde navzájem odděleny, tj. jsou-li vůči sobě disjunktivní, jde o závazek alternativní; rozhodnutí o tom, kterou věc bude plnit, leží na dlužníkovi. Volbu splnění jednoho ze závazků má dlužník, ledaže se s věřitelem výslovně dohodl, že ji má věřitel. Příkladem alternativní obligace je slib splnit určitou věc nebo zaplatit určitou částku peněz. *Civ. Code La. čl. 2063, 2066, 2067.*

Contractual obligation. Kontraktuální závazek. Závazek, který vzniká ze smlouvy čili ujednání. Viz Contract; Impairing the obligation of contracts.

Current obligation. Viz Current obligations.

Determinate or indeterminate obligation. Závazek determinovaný, určený; závazek neurčený. Determinovaný je takový závazek, jehož předmětem je určitá věc; např. závazek předat koně jménem Bucephalus; takový závazek může být splněn jenom předáním tohoto konkrétního koně. Závazek neurčený je pak takový, kde je dlužník zavázán předat jednu z druhově určených věcí; např. předat koně; závazek je tu splněn předáním kteréhokoliv koně.

Divisible or indivisible obligation. Dělitelný závazek; nedělitelný závazek. Dělitelný závazek je takový, který, i když je jednotný, může být právoplatně rozdělen, bez ohledu na to, zda s tím strany souhlasí či nikoli. Nedělitelný je takový závazek, o kterém se předpokládá, že ho rozdělit nelze: jestliže ti např. slíbím zaplatit 100 dolarů, nemůžeš převést polovinu z této částky na jiného, neboť bys mu tím dal — pokud jde o jeho podíl — právo na žalobu vůči mně.

Express or implied obligation. Výslovný závazek; konkludentní závazek. Výslovně neboli konvenční jsou takové závazky, kterými se dlužník výslovnými slovy zavazuje splnit svůj závazek; konkludentní jsou takové, které vznikají implicitně čili na základě práva ze samotné povahy transakce.

Failure to meet obligations. Viz Faillure to meet obligations.

Joint or several obligation. Spojený, společný závazek; oddělené, individuální závazky. Spojený nebo společný závazek je takový, kterým se dva nebo více dlužníků společně zavazuje splnit (společně) jeho předmět. O individuální závazky pak jde tehdy, jestliže několik dlužníků zároveň, ale každý jen sám za sebe, slibuje, že ujednání splní.

Moral obligation. Morální závazek. Povinnost, která existuje a je závazná ve vědomí člověka a podle přirozené spravedlnosti, ale které právo nepřiznává schopnost uvést v činnost soudní mechanismus; je to taková povinnost, která spočívá pouze na etických důvodech, platné právo ji ani neukládá, ani nevynucuje její splnění. Povinnost, která by byla vynutitelná právem, kdyby neexistovalo konkrétní právní pravidlo, které v zájmu obecného prospěchu vyjímá stranu v tomto jedinečném případě z právní odpovědnosti. Viz také Love and affection.

Natural or civil obligation. Naturální, přirozený závazek; civilní, právní závazek. Naturální je takový závazek, který není žalobou vymahatelný (je nežalovatelný), a k němuž stranu zavazuje jen její svědomí a přirozená spravedlnost. Například, je-li úspěch žaloby zmařen, protože žalovaný vnesl námitku promlčení, naturální závazek existuje dál, i když civilní závazek zanikl. *Ogden v. Saunders*, 25 U.S. 213, 337 (12 Wheat.) 6 L. Ed. 606. Civilní, právní závazek je právní pouto, které dává straně, jež závazek kontrahovala, právo vymáhat jeho splnění cestou práva.

Obediential obligation. Závazek poslušnosti, oddanosti. Závazek, který strany váže v důsledku určité situace (postavení) nebo určitého vztahu, v níž, resp. v němž se nalézají.

Perfect or imperfect obligation. Perfektní závazek; imperfektní závazek. Perfektní závazek je závazek uznávaný a sankcionovaný platným právem; závazek, jehož splnění může být vynuceno právní cestou. Jestliže ale povinnost, která ze závazku vznikla, má pouze morální význam, aniž jí lze podle platného práva vynutit, jde o závazek imperfektní, který nezakládá ani právo na žalobu ani s ním nelze po právu jinak nakládat. Příkladem tohoto druhu závazku je plnění povinností z vděčnosti, charitativní činnost a plnění jiných, povytce morálních povinností. *Edwards v. Kearzey*, 96 U.S. 595, 600, 24 L. Ed. 793.

Personal or heritable obligation. Osobní závazek; dědičný závazek. Závazek je dědičný, jestliže dědicové a právní nástupci jedné strany mohou vynutit jeho splnění proti dědicům druhé strany. Závazek je osobní, jestliže dlužník zavazuje pouze sám sebe, nikoli tedy zároveň své dědice nebo zástupce. Závazek je přísně osobní tehdy, jestliže jej nemůže splnit nikdo jiný než zavázaný, nebo tehdy, je-li povinnost ze závazku vymahatelná pouze proti zavazanému. Závazek může být osobní vůči dlužníkovi, a dědičný, pokud jde o věřitele, a naopak. Výraz *osobní závazek* může mít ovšem i jiný význam, viz násl. paragraf.

Personal or real obligation. Osobní závazek; reálný závazek. Osobní závazek je takový, kterým se dlužník zavazuje vykonat nějaký úkon, aniž s tímto plněním přímo spojuje svůj nemovitý majetek. Reálný je takový závazek, za jehož splnění odpovídá nikoli svou osobou, ale svým nemovitým majetkem.

Primary or secondary obligation. Primární závazek; sekundární závazek. Primární je takový závazek, který je základním předmětem smlouvy. Například primárním závazkem prodávajícího je předat prodanou věc a převést titul k ní na kupujícího. A to na rozdíl od akcesorického neboli sekundárního závazku, který může spočívat třeba v náhradě škody, vzniklé porušením primárního závazku. Jsou-li slova „primární“ a „přímý“ (a contr. „sekundární“) použita v souvislosti se závazkem, vztahují se spíše k prostředku, který právo poskytuje pro vynucení splnění závazku, než k jeho povaze a rozsahu.

Primární závazek, který také lze — v určitém smyslu — nazývat principálním (tj. zde: prvním), je takový závazek, který je kontrahován s určením, že má být plněn (splněn) jako první. Sekundární závazek je pak takový, který je spojen s primárním a má být splněn v případě, že nemůže být splněn závazek primární. Například, prodává-li někdo dům, zavazuje se převést titul; ale zjistí-li, že titul převést nemůže, protože náleží někomu jinému, pak má sekundární závazek zaplatit náhradu škody za to, že nesplnil svůj (primární) závazek.

Principal or accessory obligation. Hlavní, základní závazek; akcesorický, závislý závazek. Hlavní je takový závazek, který vyplývá ze základního, hlavního předmětu ujednání kontrahujících stran. Naproti tomu akcesorický závazek je na hlavním závazku závislý nebo je vůči němu vedlejší. Např. v případě prodeje domu a stavebního pozemku, je hlavním, základním závazkem prodávajícího převést na kupujícího titul k převáděným věcem; akcesorickým závazkem je pak předat veškeré listiny, které titul osvědčují a které má prodávající pečovat o převedení majetku, dokud nebyl předán atp. Viz blíže také heslo Accessory obligation.

Pure obligation. Nepodmíněný závazek. Nepodmíněný je takový závazek, který není závislý na nějaké podmínce, buď proto, že byl kontrahován nepodmíněně, nebo proto, že sice byl kontrahován s podmínkou, ale podmínka se (zatím) splnila. Viz Simple or conditional obligation, níže.

Simple or conditional obligation. Jednoduchý, prostý závazek; podmíněný závazek. Jednoduché jsou takové závazky, jejichž splnění není závislé na nějaké události předvídané stranami a o kterých není smlouveno, že zaniknou, jestliže taková událost nastane. Podmíněné jsou takové závazky, které jsou podle vůle stran závislé na nějaké nejisté události. Jestliže je závazek neúčinný, dokud nenastane nějaká událost, jde o suspenzivní, odkládací podmínku; jestliže je závazek sice účinný, ale trvání jeho účinků je závislé na tom, zda nastane určitá událost, jde o podmínku rezolutivní, rozvazovací. Prostý, nepodmíněný závazek se také definuje tak, že je to závazek, který nemá být suspendován pro nějakou podmínku, buď proto, že byl kontrahován nepodmíněně, anebo proto, že byl sice kontrahován podmíněně, ale podmínka se již splnila. Obdobně se podmíněný závazek definuje jako takový, jehož splnění se suspenduje podmínkou, na níž je toto splnění závislé a která se nesplnila.

Single or penal obligation. Prostý, pouhý závazek; sankční závazek. Sankční je takový závazek, který je opatřen sankční doložkou, jež se uplatní v případě, že základní závazek nebyl splněn. Prostý je takový závazek, který nemá sankční doložku, např. takový, kde jedna strana pouze slibuje zaplatit druhé straně 100 dolarů. Je-li prostý závazek uzavřen pod pečeti („under seal“, viz tam), nazývá se „single bill“.

Solidary obligation. Solidární závazek. Podle práva státu Louisiana — takový závazek, který zavazuje každého z dlužníků splnit celý dluh; na rozdíl od „joint obligation“ (viz tam), který zavazuje každého, kdo stojí na dlužnické straně, splnit pouze svou vlastní část dluhu. *Groves v. Sentell*, 153 U.S. 465, 14 S. Ct. 898, 38 L. Ed. 785. Viz Solidary.

Obligatio naturalis. Naturální závazek. Závazek, který není přímo vynutitelný žalobou; závazek, jehož platnost vychází z přirozeného práva, nebo závazek, který se zakládá na té části *juris gentium*, kterou kontinentální právo uznalo pouze imperfektně (bezsankčně).

Obligaciones ex delicto or ex maleficio. Závazky z protiprávního úkonu, jednání. Závazky vzniklé ze způsobení protiprávní újmy nějaké osobě nebo cizímu majetku (cizí věci).

„Delictum“ (přibližně: ‚civilní delikt‘) není přesným synonymem slova „tort“ (viz tam), neboť sice jeho význam zahrnuje většinu protiprávních jednání, která common law považuje za „torts“, ale pokrývá i některé další trestné činy (např. krádeže a loupeže), které sice poškozují především soukromé osoby, ale nyní jsou trestány jen jako trestné činy. Z takových činů vznikaly *obligaciones*, spočívající v povinnosti zaplatit náhradu škody.

Obligaciones ex variis causarum figuris. Přesto, že Justinian rozdělil obligace do čtyř tříd, totiž *obligationes ex contractu, quasi ex contractu, ex maleficio* a *quasi ex maleficio*, zůstalo ještě mnoho dalších obligací, které nebylo možné do žádné z těchto tříd zařadit. Někteří tudíž vytvořili třetí pátou, do níž zahrnuli všechny obligace, které nikam nepatřily, a nazvali ji tak, jak uvedeno.

Poznámka překladatele: Tuto skupinu obligací zpravidla (podle Gaia, l. 1 pr. D. 44.7) označujeme jako třetí, řadíme ji vedle obligationes ex contractu a obligationes ex maleficio, a členíme na obligationes quasi ex contractu a obligationes quasi ex maleficio.

Obligaciones quasi ex contractu. Osoby, které spolu navzájem neuzavřely smlouvu, posuzovalo římské právo za určitých skutkových okolností často tak, jakoby byly spolu smlouvu uzavřely. Právní vztah, který mezi takovými osobami existoval a který se vždy podobal některému smluvnímu závazku, se pak proto nazýval *obligatio quasi ex contractu*. Obligace, které jenom měly povahu smlouvy, nazývané quasikontrakty a řídící se smluvním právem. Viz Contract. Takové vztahy vznikaly ze správy cizích věcí bez příkazu (*negotiorum gestio*) neboli z nezmocněného jednatelství; ze spravování společného majetku, jestliže majetkové společenství vzniklo z náhody (*communio incidens*); z plnění nedluhu (*solutio indebiti*); z poručenství a opatrovnictví (*tutela a cura*) podobajících se vztahům opatrovníka a opatrovnice; z převzetí držby dědictví (*additio hereditatis a agnitio bonorum possessionis*); a v mnoha dalších případech.

Obligations quasi ex delicto or obligations quasi ex maleficio. Tato třída závazků zahrnovala všechny torts (přibližně: „civilní delikty“), které se „nevešly“ pod označení *delicta* a které právo nechránilo zvláštní žalobou. Svou povahou se navzájem výrazně lišily. Common law pro ně dává v některých případech žalobu „on the case“, v jiných žalobu „on an implied contract“ (*viz tam*).

Obligation of a contract. Smluvní závazek; obligatio ex contractu; závazek ze smlouvy. Takový závazek, který podle platného práva, je-li uzavřena smlouva, zavazuje smluvní strany něco dělat nebo nedělat; ochrana a právní prostředek, sloužící k tomu, aby se to, co bylo smlouveno, uskutečnilo. „Smluvní závazek“ znamená povinnost plnit (splnit). Tento výraz zahrnuje všechno, co je součástí závazkového rozsahu smlouvy, včetně prostředků daných k vynucení plnění.

Obligation solidaire. Solidární závazek. Ve francouzském právu — odpovídá společné a individuální odpovědnosti podle anglického práva, ale patří sem i společná a individuální práva věřitelů a stran v obligaci.

Obligatio Praetoriae. Prétorský závazek. Římané soudili, že závazky odvozují svou platnost pouze z pozitivního práva. Proto zpočátku uznávali jen závazky, které v jednotlivých případech přesně splňovaly požadavky předepsané přísným *jus civile*. S cílem zmírnit primitivní přísnost práva však prétorova jurisdikce časem zavědla nové způsoby uzavírání smluv a poskytl prostředky k vymáhání jejich plnění. Odtud pak Justinianovo dělení na *obligationes civiles* a *obligationes praetoriae*.

Obligatory pact. *Viz* Pact.

Obligatory rights. *Viz* Right.

Obligatory writing. *Viz* Writing obligatory.

Obligee. Věřitel; strana zavazující, oprávněná. Ten, komu je slib adresován, komu je (něco) slibováno. Osoba, v jejíž prospěch je kontrahován závazek, bez ohledu na to, zda závazek spočívá v zaplacení peněz anebo v učinění nebo zdržení se něčeho. Strana, vůči níž se někdo jiný smlouvou zavazuje. Takto: jestliže C půjčí peníze D-ovi, je C věřitelem a D dlužníkem půjčky. Strana, již je dán závazek, slib.

Obligor. Dlužník; strana zavázaná, povinovaná, povinná. Osoba, která má splnit nějaký závazek. Osoba zavázaná smlouvou neboli závazkem.

Obliquus. Lat. Ve starém právu o původu osob postranní, stranou, nepřímý; transverzálně; pobočně. Opak slova *rectus*, pravý, přímý. V důkazním právu nepřímý; týkající se (jen) okolností případu.

Obliterated corner. *Viz* Corner.

Obliteration. Vyhlazení, vymazání, zahlazení, smazání, zamazání, přeškrtnutí atd. Zničit; vyhladit; vymazat. Vyškrabání nebo vyhlazení napsaných slov. Způsob revokování (odvolání, zrušení) poslední vůle nebo některé její klauzule, za předpokladu, že je provázeno (právem) požadovaným úmyslem poslední vůli nebo některé její ustanovení zrušit. *Viz také* Alteration; Deface; Spoliation.

Oblivion. Zapomenutí; zapomnění; zapomětlivost; amnestie. Akt prominutí, nebo skutečnost, že bylo zapomenuto; zapomětlivost. Oficiální ignorování trestného činu. Amnestie či generální pardon jako akty zapomenutí. Stav nebo skutečnost zapomenutí. *Viz* Amnesty; Pardon.

Oblivious. Zapomětlivý, zapomínající, zapomenuvší; nehlídící (na), nedbající (čeho), nestarající se (o). Osvědčující zapomenutí; odpouštějící. Kde něco již zmizelo z mysli.

Obloquy. Pomluva, kleveta, pomlouvačná řeč; zostuzování; nactiutrhání (urážka na cti); hanba, ostuda, špatná pověst. Pokárání, kritika a potupa. Obvinění, vytčení; být kritizován; důvod nebo účel potupy, pohanění.

Obnoxious. Nepřístupný, zasluhující pokárání; závadný, škodlivý, nepřijatelný, nepříjemný, urážlivý; vystavený, daný na pospas; postížitelný. „Obnoxious“ a „offensive“ (útočný, urážlivý) jsou v běžné řeči synonyma, a znamenají vysoce nežádoucí, nepřijatelný, nepříjemný a nechutný.

Obreptio. Lat. Získání věci podvodně, úskokem, lstí nebo přepadením, překvapením.

Obreption. Obrepce. Získání něčeho podvodem nebo přepadením, překvapením. Nabytí předmětu odumrtí atd. od suveréna na základě toho, že nabyvatel vystupuje jako by byl někým jiným.

Obrogare. Lat. Zrušit zákon, podat návrh na zrušení zákona. V kontinentálním (soukromém) právu přijmout zákon opačný dřívějšímu právu (zákonu) nebo některému jeho ustanovení; změnit dřívější zákon v některé jeho části.

Obrogation. Obrogace. V kontinentálním (soukromém) právu zrušení zákona, celého nebo jeho části, přijetím zákona opačného. *Viz také* Abrogation.

Obscene. Obscenní, necudný, oplzlý, nemravný, neslušný, sprostý; odporný, ohavný, hnusný. Nežádoucí nebo urážlivý vzhledem k uznávaným standardům slušnosti. Základní směrnici, resp. vodítkem pro vyšetřujícího, který má zjistit, zda dílo (práce), které zobrazuje nebo popisuje sexuální chování, je obscenní, jsou tato zjištění: zda by průměrná osoba, která uznává současné společenské standardy, shledala, že dílo jako celek působí na chlípny zájem, zda dílo zobrazuje nebo popisuje zřejmě urážlivým způsobem sexuální chování zvláště definované právem toho kterého státu USA, a zda dílo, a to jako celek, postrádá skutečnou literární, uměleckou, politickou nebo vědeckou hodnotu. Miller v. California, 413 U.S. 15, 24, 93 S. Ct. 2607, 2615, 37 L. Ed.2d 439. Stát může volit, zda obscenní protiprávní jednání bude posuzovat obecně, totiž podle současných společenských standardů, a bez další specifikace, nebo zda je bude definovat v konkrétnějších geografických podmínkách. Jenkins v. Georgia, 413 U.S. 153, 94 S. Ct. 2750, 41 L. Ed.2d 642. *Viz také* Censor; Censorship; Contemporary community standards; Dominant theme; Lewd; Obscenity; Pornographic; Prurient interest.

Obscene libel. Obscenní urážka na cti (působící po delší dobu, zpravidla tiskem). Takový druh difamie, který někoho zesměšňuje nebo jej vystavuje opovržení ze strany významných a ctihodných členů společnosti, a to tištěným slovem nebo zobrazením oplzlé nebo lascivní povahy.

Obscenity. Obscennost, nemravnost atd. To, co se vyznačuje obscenní povahou či kvalitou. Chování, které svou neslušností nebo oplzlostí hrozí narušením veřejného zájmu. Materiál je obscenní, jestliže jako celek svým převládajícím působením vyvolává chlípny zájem, *to jest* neslušný nebo morbidní zájem, v nahotě, sexu nebo

exkreci, a jestliže navíc podstatným způsobem překračuje obvyklé hranice otevřenosti v popisování nebo jiném zobrazování takových věcí. Převládající působení je třeba posuzovat s ohledem na běžné (průměrné) dospělé osoby, ledaže z charakteru materiálu nebo okolností, za nichž byl rozšiřován, je zřejmé, že byl určen pro děti nebo pro jiné, zvláště citlivé adresáty. Nevzvolané fotografie, modely, plakáty apod. je třeba považovat za obscenní bez ohledu na to, že je k tomu, aby se obscennost stala zjevnou, nebo k jejich šíření zapotřebí ještě zpracování nebo jiných úkonů. Model Penal Code (Vzorový trestní zákoník), § 251.4. Zasilání obscenních předmětů poštou, jejich doprava za účelem prodeje nebo distribuce, jakož i dovoz a vysílání obscenních materiálů je zakázáno federálními zákony. 18 U.S.C.A. (Anotovaný zákoník USA) § 1461 a násl.

Viz také Censor; Censorship; Lewd; Obscene; Pandering (*Pandering of obscenity*); Profanity.

Obscure. Tmavý, temný, nejasný; zapadlý, obskurní; nezfetelný; slabý, sotva znatelný; neviditelný; bezvýznamný, obyčejný, nenápadný, malý; záhadný, nevyjasněný, neznámý, skrytý. Je-li tohoto výrazu použito o slovech, tvrzeních nebo významech (smyslech), znamená: nezřetelný, nejasně vyjádřený, vágní, stěží srozumitelný.

Observe. (Po)všimnout si, (z)pozorovat, vzít na vědomí, zaznamenat, zaregistrovat; zachovávat; oslavit; konat; pozorovat; podotknout, poznamenat, dělat n. mít poznámky, komentovat. Vykonávat, uskutečňovat to, co je předepsáno zákonem nebo obyčejem. Držet se něčeho, dodržovat něco, řídit se něčím.

Obses. Lat. V době války rukojmí. *Obsides*, rukojmí (mn.č.).

Obsignare. Lat. V kontinentálním (soukromém) právu zapečetit; těsně uzavřít; např. způsob nakládání s částkou peněz, která byla nabídnuta a odmítnuta.

Obsignatory. Ratifikace a potvrzení (schválení).

Obsolescence. Obsolescentnost, obsolescence; zastarávání, zakrnění. Stav nebo proces, kdy se něčeho přestává užívat. Zmenšení hodnoty majetku (věci) způsobené změnou v technologii, v oblíbě ze strany veřejnosti, nebo novými vynálezy, které snižují tržní poptávku po dotyčné věci. Pokles tržní hodnoty věci způsobený zdokonalenými dostupnými alternativními možnostmi, jejichž cena je výhodnější; pokles tržní hodnoty zboží, který není adekvátní jeho fyzikálním změnám. Proces, ve kterém věc — z jiných důvodů, než pro fyzikální deterioraci — ztrácí pro daňového poplatníka svou ekonomickou prospěšnost. *Anaconda Co. v. Property Tax Dept.*, App., 94 N.M. 202, 608 P.2 d 514, 619. *Viz také* Economic obsolescence; Functional obsolescence.

Obsolescent. Obsolescentní; stárnoucí, zastarávající, vycházející z užívání; zakrňující. Stávat se obsolescentním, vycházet z užívání; nikoli vůbec neužívaný, ale takový, jehož se (postupně) užívá stále méně. *Viz* Obsolescence.

Obsolete. Obsolescentní (obsolescentní); zastaralý; nemoderní, starý, překonaný; neplatný; zrušený; zakrnělý. To, čeho se již neužívá. *Becker v. Anheuser-Busch, Inc.*, C.C.A.Mo., 120 F.2d 403, 416. Neužívaný; opomíjený; nezachovávaný. *Viz také* Obsolescence.

Tímto výrazem se označují zákony, které během doby ztratily svou funkci buď proto, že pominul důvod,

kteří vedl k jejich přijetí, nebo proto, že jejich předmět přestal existovat (již neexistuje), či proto, že je nelze za změněných okolností použít, anebo proto, že je všichni mlčky opomíjejí, aniž byly výslovně zrušeny nebo odvolány.

Obstante. Odporující; bránící. *Viz* Non obstante.

Obsta principiis. Lat. Vzduroj, braň začátkům, samému vzniku; braň prvému vstupu nebo zásahu. *Boyd v. U.S.*, 116 U.S. 616, 635, 6 S. Ct. 524, 535, 29 L. Ed. 746.

Obstinate desertion. Zatvrzelé opuštění. Je-li výrazu „obstinate“ (neústupný, zatvrzelý, tvrdšíjící atp.) užito ve spojení se slovem „desertion“ (opuštění), jež je důvodem rozvodu, znamená „rozhodně“, („odhodlaně“), „pevně“, „nezvratně“. Vytvrzalý (zatvrzelý) odpor, odmítnutí vůči ochotě strany, která utrpěla újmu, skončit spor.

Obstruction. Závazek (obligace); pouto.

Obstruct. Ucpat, zatarasit; zarazit; brzdit, stát v cestě; překážet, bránit; dělat obstrukci. Zabraňovat postup, kontrole, zastavení; také: ztěžovat nebo zpomalovat vývoj. *Conley v. United States, C.C.A. Minn.*, 59 F.2d 929, 936. Stát v cestě nebo vstupovat do cesty nebo znemožnit pohled na něco. Zablokovat; postavit překážky; učinit neschůdným; přehradit nebo zhradit překážkami, např. zatarasit cestu nebo silnici. Zabraňovat, zadržovat; postavit překážky s cílem zabránit nějakému úkonu nebo službě, anebo úkonu nebo činnosti zmařit, např. bránit policistovi ve výkonu jeho povinnosti. Slovo „obstruct“ v souvislosti s výrazem „splavné vody“ („navigable waters“) znamená: postavit svobodné a veřejné plavbě do cesty takové překážky, že se plavidla kvůli nim nemohou dostat tam, kam by jinak měla právo plout, nebo tam, kam při manévrování považují za nutné plout.

Obstructing justice. Bránění (výkonu) spravedlnosti. Překážení nebo bránění těm, kdo hledají u soudu spravedlnost, nebo těm, kdo tam mají splnit nějakou povinnost nebo vykonávat soudní pravomoc. Jednání, jímž se jedna nebo více osob snaží zabránit nebo kterým brání realizaci právního postupu. Tento výraz označuje také jakékoli bránění výkonu spravedlnosti — např. bránění svědkům, aby přišli svědčit, napadení soudce (soudního úředníka), ovlivňování členů poroty, bránění příkazům a zákazům soudu nebo vyšetřování trestní věci. Bránění výkonu spravedlnosti představuje každé jednání, chování nebo řídicí činnost týkající se nerozhodnutí věci, která se snaží využít lidské slabosti a odvést a odradit soud od plnění jeho povinnosti a přimět jej k ústupkům, spočívajícím ve vynesení osvobodujícího rozsudku tak, že se prostřednictvím vědomě nepravdivého tvrzení soud dostane před veřejností do nepříznivého světla. *Toledo Newspaper Co. v. U.S.*, 247 U.S. 402, 38 S. Ct. 560, 564, 62 L. Ed.1186. *Viz* 18 U.S.C.A. (Anotovaný zákoník USA) § 1501 a násl.; Model Penal Code (Vzorový trestní zákoník) § 242.1 a násl. *Viz také* Misprision of felony; Obstructing process; Withholding of evidence.

Obstructing mails. Zásah do běžného chodu pošty. Federální trestný čin zasahování do pohybu poštou přepravovaných zásilek. 18 U.S.C.A. (Anotovaný zákoník USA) § 1701.

Obstructing proceedings of legislature. Bránění legislativnímu procesu. Tento výraz neoznačuje jen to, co bylo učiněno vůči zákonodárnému sboru, ale i to, co bylo učiněno neposlušností vůči výboru (zákonodárného sboru).

Obstructing process. Bránění procesnímu postupu. V trestním právu úkon, kterým se jedna nebo více osob pokouší zabránit nebo znemožnit uskutečnění postupu podle práva. Bránění zákonnému postupu nebo bránění plnění úřední povinnosti je vědomé a úmyslné bránění, překážení nebo odporování tomu, kdo je oprávněn plnit úkol neboli příkaz soudu anebo vykonat nějakou úřední povinnost. Viz např. 18 U.S.C.A. (Anotovaný zákoník USA) § 1501 a násl. Viz také *Obstructing justice*.

Obstruction. Překážení, bránění, zabraňování, brzda; překážka, zátaras, zábrana, bariéra; obstrukce, maření, rušení, průtahy. Viz také *Obstruct*.

Obstruction to navigation. Překážka (v) navigování. Takový zásah do svobodného pohybu plavidla, který není naprosto nezbytný.

Obtain. Získat, jakkoli nabýt; opatřit si, obstarat si; dostat, obdržet; držet se, udržovat se; panovat, vládnout, převažovat; být moderní; být platný; existovat. Dosáhnout, docílit úsilím (vynaložením jistého úsilí); získat držbu nějaké věci. State v. Bowdry, 346 Mo. 1090, 145 S.W.2d 127, 129. Viz také *False pretenses*.

Obtaining money či property by false pretense. Viz *False pretense*.

Obtemperandum est consuetudini rationabili tanquam legi. Rozumný obyčej je třeba dodržovat stejně jako zákon.

Obtest. Volat za svědka; zapřísahat, prosit; zavázat; protestovat, prohlašovat, tvrdit, ujišťovat, vznášet nebo mít námitky, ohrazovat se.

Obtulit se. Nabízí se. Ve staré anglické soudní praxi emfatická slova na začátku soudního záznamu, jimiž jedna strana před soudem sama sebe nabízí (*oferuje*) vůči straně druhé, a tato se nedostaví.

Ob turpem causam. Pro nemorální důvod; z nemorálního důvodu.

Obventio. Lat. (Od slovesa *obvenire* – dostavit se, přihodit se, nastat, někomu připadnout). V kontinentálním (soukromém) právu důchod; zisk; prospěch; příjem; výnos; vlastní investice nebo věci; např. výtěžek z provozu lodí. (Obvykle se užívá v plurálu.) Ve starém anglickém právu důchod z tzv. duchovního bytí. Také, v plurálu, „offerings“ (obětování, obětní dary).

Obvention. Viz *Oblation*; *Obventio*.

Obvious. Jasně viditelný; zřejmý, zřetelný, zjevný, patrný, očividný; jasný; samozřejmý; pochopitelný; nápadný. Snadno objektivně, snadno viditelný nebo srozumitelný; snadno seznatelný zrakem nebo rozumem; evidentní; manifestní. To, zda je patent „obvious“, tj. zřejmý, nasnadě jsoucí, je třeba určit vzhledem k rozsahu a obsahu dřívějšího stavu techniky, totiž podle rozdílu mezi dřívějším stavem techniky a patentově nárokovánými výsledky, které převyšují úroveň běžné dovednosti v příbuzném oboru. Milgo Electronic Corp. v. United Business Communications, Inc., C.A. Kan., 623 F.2d 645, 654.

Obvious danger. Zřejmé nebezpečí. Nebezpečí, jež lze při běžné pozornosti snadno rozpoznat a zjistit zrakem nebo jinými smysly. Pro dostatečně (náležitě) pozorného člověka zřejmé a patrné.

Obvious risk. Zřejmé nebezpečí, riziko. Nebezpečí tak zřetelné, že pro průměrně inteligentního člověka je okamžitě rozpoznatelné. V úrazovém pojištění takové riziko, které by bylo zřejmé a zřetelné přiměřeně pečlivému a obezřetnému člověku, pokud by využil svých schopností. Neznámená zbytečně riskování. Viz *Assumption of risk*.

O.C. V kontinentálním (soukromém) právu zkratka pro „*ope consilio*“ (viz *tam*). V americkém právu se tato písmena užívají jako zkratka pro „*Orphan's Court*“ (opatrovnický soud).

Ocasion. Ve španělském právu událost.

Ocasio. Ve feudálním právu poplatek, který lenní pán ukládal a vybíral od svých vazalů neboli tenantů na úhradu svých potřeb. Překážka; potíže; procesní újma.

Occasion, n. Doba, vhodná doba; příležitost; důvod; záminka; podnět; bezprostřední příčina; možnost. To, co otevírá příležitost pro působení kauzálního činitele. Znamená nejen určitý okamžik, ale vyjadřuje i myšlenku možnosti, nutnosti nebo potřeby, popřípadě – v užším smyslu – i důvodu, příčiny. Skutkový stav; sběh událostí vyvolávající potřebu; případ (stav) nouze; sběh událostí, jenž je důvodem něčeho.

Occasion, v. Způsobit, být příčinou; donutit, přimět. Způsobit nebo zapříčinit vytvořením situace nebo příležitosti pro působení jiné příčiny. Smart v. Raymond, Mo. App., 142 S.W.2d 100, 104. Dát k něčemu příležitost, něco vyvolat; zapříčinit náhodně nebo nepřímou; přivodit nebo být nástrojem způsobení nebo vyvolání nějakého následku.

Occasionari. Být zatížen povinností plateb nebo příležitostnými pokutami.

Occupancy. Držení, držba; zabírání prostoru, okupování; obyvatelstvo; osídlení, obývání; obydlení, zabydlení; nastěhování; činnost; objekt. Ujmout se držby majetku (věci) a užívat jej (ji); lze to říci např. o nájemci, který užívá pronajaté prostory. Období, během kterého někdo má ve vlastnictví, v nájmu nebo jinak drží nemovitý majetek nebo prostor. Okupace je způsob nabytí věci, kdy se věc ničí (věc, která dosud nepatřila nikomu), stane majetkem toho, kdo se ujme její držby (vezme ji v držbu) s úmyslem nabytí k této věci vlastnické právo. Ujetí se držby věci, které dříve byly ničí, s úmyslem přisvojit si je k vlastnímu užítku. K tomu, aby šlo skutečně o okupaci, je zapotřebí tělesného uchopení věci, která nikomu nepatří, a to s úmyslem stát se jejím vlastníkem. Viz také *Occupant*; *Occupation*; *Possession*. Tento výraz se objevuje také v ústavněprávním pojmu „*occupancy of the field*“, kdy totiž si federální vláda vyhradí v určité sféře svou jurisdikci, do níž pak nepřipustí zasahování jednotlivých států; např. zákony o pobuřování a vyzvědačství. Viz *Preemption*. V mezinárodním právu ujetí se držby nově objevené a dobyté země s cílem ji ovládnout a vládnout v ní.

Viz také *Adverse possession*; *Certificate of occupancy*; *Occupant*; *Occupation*; *Occupy*; *Possession*.

Occupant. Uchvatitel; držitel; uživatel; majitel; bydlící, obyvatel; nájemník; okupant; host, návštěvník; uživatel; ten kdo se ujal držby. Ten, kdo má držbu. Ten, komu náleží právo držby, kdo může rozhodovat o tom, co se v daném prostoru děje. Ten, kdo skutečně užívá, drží a spravuje věc. *Redevelopment Authority of Allegheny*

County v. Stepanik, 25 Pa. Cmwlth. 180, 360 A.2d 300, 302. Ten, kdo se jako první ujal držby věci ničí. Ten, kdo užívá, drží. Ten, kdo vlastnický titul získal okupací. Viz také *Occupancy*; *Occupation*; *Possession*.

Common occupant. Viz *General occupant, dále*.

General occupant. Obecný držitel, majitel, uživatel. V common law – jestliže ten, kdo byl tenantem *pur autre vie* (na dobu života jiného) čili ten, kdo měl nemovitý majetek propůjčen jen pro sebe (beze zmínky o svých dědicích) po dobu života jiné osoby, a zemřel, aniž majetek za svého života zcizil osobě zvané „*cestui que vie*...“; čili tomu, po jehož život majetek držel, pak ten, kdo se jako první ujal této půdy, si mohl právoplatně ponechat její držbu, dokud *cestui que vie* žil, a to na základě práva okupace; proto se nazýval „*general occupant*“, nebo prostě „*occupant*“.

Special occupant. Zvláštní držitel, majitel, uživatel. Ten, kdo má zvláštní právo ujmout se po smrti tenanta držby a držet pozemek propůjčený *pur autre vie* (na dobu života jiného), a ponechat si jeho držbu po dobu života osoby zvané „*cestui que vie*“.

Occupantis fiunt derelicta. Opuštěné věci se stanou majetkem (prvního) okupujícího (okupanta).

Occupare. Lat. V kontinentálním (soukromém) právu chopit se nebo ujmout se držby něčeho; ujmout se prázdné držby; ujmout se držby dříve než někdo jiný.

Occupatilis. To, co dosavadní pravý vlastník opustil a co nyní drží někdo jiný.

Occupation. Držení; zastávání; povolání, zaměstnání; obsazení, zabránění; okupování, okupace. Držba; správa; držba lenního majetku; užívání. Jednání (úkon) nebo postup, jehož prostřednictvím se nabývá držba a užívání nemovitěho majetku (nemovité věci). Mluví se o ní tam, kde někdo vykonává fyzickou kontrolu nad půdou.

To, co především zabírá něčí čas, zaměstnává myšleni, vyčerpává energii; zejména něčí řádné podnikání nebo zaměstnání; také to, čemu se někdo věnuje jako prostředku zajišťujícímu obživu. Určitý podnik, zaměstnání, obchod nebo povolání, které spotřebovává jeho čas a prostředky; zaměstnání, v němž se pravidelně angažuje, nebo životní povolání.

Actual occupation. Reálná držba. Zjevná, zřejmá, skutečná, faktická držba, na rozdíl od držby právem vytvořené, to jest takové, která je důsledkem právního titulu. Viz také *Adverse possession*.

Occupational. Pracovní, zaměstnanecký, profesní. Související se zaměstnáním, povoláním, obchodem nebo prací, jich se týkající, z nich pocházející.

Occupational disease. Nemoc z povolání. Nemoc (např. silikóza, kterou trpí horníci), jež má původ v tom, že člověk je po dobu výkonu zaměstnání vystaven působení podmínek nebo látek, které škodí jeho zdraví. Narušení zdraví způsobené nikoli náhle, ale vystavením se podmínkám, které takové poškození vyvolávají, a jež vzniká v době, po níž je někdo v takových podmínkách zaměstnán. Existenci takové nemoci je možné dovést tehdy, existuje-li zásadní důkaz o tom, že buď podmínky zaměstnání specificky působily na zaměstnance způsobem, jehož výsledkem bylo onemocnění nemocí, anebo podmínky zaměstnání jsou obecně způsobitelné, podle medicínsky zdůvodněné pravděpodobnosti, vyvolat u dané skupiny pracovníků určitou nemoc nebo chorobný stav. *Dealers Transport Co. v. Thompson, Ky. App., 593 S.W.2d 84, 88.*

Nárok na náhradu za nemoc podle zákona o náhradách pracovníkům je dán tehdy, jde-li o nemoc, která je „nemocí z povolání“, totiž (1) nemoc byla získána v průběhu zaměstnání žalobce; (2) nemoc je pro žalobcovu zaměstnání příznačná svými příčinami a charakteristikami svého projevu anebo podmínky zaměstnání mají za následek nebezpečí, které se svým charakterem liší od nebezpečí pramenících ze zaměstnání obecně; a (3) zaměstnání vytváří riziko vzniku nemoci ve vyšším stupni a jiným způsobem, než je obecně obvyklé. State ex rel. Ohio Bell Tel. Co. v. Krise, 42 Ohio St.2d 247, 327 N.E.2d 756, 758, 71 O.O.2d 226.

Náhrady za nemoc z povolání upravují zákony o náhradách škod za nemoci z povolání státním zaměstnancům a zákony federální, jako např. *Black Lung Benefits Act*.

Occupational hazard. Nebezpečí nemoci z povolání. Nebezpečí nehody (úrazu) nebo nemoci z povolání, které je příznačné pro některá povolání nebo zaměstnání. Viz také *Injurious exposure*.

Occupational Safety and Health Act. Zákon o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci. Federální zákon z r. 1970, jímž byl zřízen Úřad (správa) pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci (*Occupational Safety and Health Administration*); cílem zákona bylo snížit negativní dopady úrazů, nemocí a úmrtí pracujících mužů a žen v USA, které jim vznikly při práci v zaměstnání. 29 U.S.C.A. (Anotovaný zákoník USA) § 651 a násl.

Occupational Safety and Health Administration. Úřad pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci. Federální agentura, zřízená zákonem o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci (*Occupational Safety and Health Act*) z r. 1970, která má stanovovat a vyhlášovat normy (pravidla) bezpečnosti a ochrany zdraví při práci; přijímat a vydávat nařízení; vést vyšetřování a inspekční akce, jejichž účelem je zjistit, zda faktický stav je v souladu s normami a nařízeními o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci; předvolávat před Úřad a ukládat pokuty v případě, kdy zjistí, že faktický stav je v rozporu s normami a nařízeními o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci.

Occupational Safety and Health Review Commission. Revizní komise bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Nezávislá federální agentura s rozhodovací pravomocí, zřízená zákonem o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci (*Occupational Safety and Health Act*), která má rozhodovat o nuceném splnění ustanovení cit. zákona v případě, že je zaměstnavatelé, zaměstnanci nebo jejich zástupci nějak zpochybňují nebo odmítají. 29 U.S.C.A. (Anotovaný zákoník USA) § 661.

Occupation tax. Daň z podnikání, profesní daň. Daň uvalená na zaměstnání a na provozování podniku, obchodu nebo povolání; nejde o daň z majetku nebo z kapitálu vloženého do podniku, ale o spotřební daň z podnikání jako takového; je třeba ji odlišovat od daně z licence („*licence tax*“), která je poplatkem za výhodu (možnost) použít licenci při podnikání, nikoli za provozování podniku. Daň z podnikání je druhem spotřební daně, která se ukládá osobám za právo provozovat podnik, obchod nebo vykonávat povolání.

Occupative. Zaměstnanecký, profesní. Týkající se nebo vztahující se k zaměstnání nebo k právu na zaměstnání.

Occupavit. Lat. Ve starém anglickém právu writ, který byl vydáván ve prospěch toho, kdo byl v době války vypuzen ze své půdy neboli državy.

Occupier. Držitel; nositel; obyvatel, bydlící; nájemce, nájemník; okupující, okupant; majitel; ten, kdo užívá a požívá věc, kdo má z věci prospěch.

Occupy. Zabrát, uchvátit, obsadit, okupovat; zmocnit se; zaujímat, zabírat; rozkládat se; trvat; zaměstnávat; mít co dělat; zaneprázdnit; zaplnit; zastávat; obývat, bydlet. Ujmout se držby nebo nastoupit držbu (něčeho); mít držbu (něčeho); držet (něco), mít (něco) pro užitek; mít v nájmu; podnikat (v něčem). Faktické užívání, držení a obhospodařování. Viz Occupancy; Occupant; Occupation; Possession.

Occupying claimant. Držící navrhovatel. Držitel, majitel, uživatel, jenž uplatňuje podle zákona právo, aby mu byly nahrazeny náklady, které vynaložil na zlepšení pozemku, jestliže se o něm později zjistilo, že mu nepatří. Viz Occupying Claimant Acts.

Occupying Claimant Acts. Zákony, které upravují otázku náhrady nákladů, které *bona fide* držitel, jenž na pozemek uplatňuje nárok, požaduje od (pravého) vlastníka, a to až do výše toho, o co se zlepšeními, která na pozemku uskutečnil, zvýšila hodnota pozemku, a zpravidla mu pro tento nárok poskytují zadržovací právo.

Occur. Přihodit se, stát se, udát se; vyskytovat se; napadnout (koho co), připadnout; být viděn; být nalezen s něčím; potkat se s něčím; ukázat se; objevit se; odtud: nutně se přihodit; konat se; vzniknout.

Occurrence. Příhoda, událost; náhoda; výskyt. To, co přichází, nastává, co se děje, nějaká příhoda nebo událost, zejména taková, k níž dochází bez záměru (plánu) nebo neočekávaně (např. z hlediska pojištěného). Farmers & Merchants Nat. Bank v. Arrington, Tex. Civ. App., 98 S.W.2d 378, 382. V rámci pojištění ustanovení, podle kterého je třeba oznámit pojistiteli, že událost nastala, jakmile je to možné; „událost“ znamená příhodu, která je dostatečně závažná, aby vedla průměrně inteligentní a opatrnou osobu k přesvědčení, že v důsledku této příhody vzniká nárok na náhradu škody kryté pojistkou (pojištěním). Starks v. North East Ins. Co., D. C. App., 408 A.2d 980, 983. Viz také Accident; Act of God; Event.

Ocean. Širé, otevřené moře; oceán; ta část moře, která leží mimo (výsostné) území některé země (státu), není podřízena teritoriální jurisdikci nebo správě některého státu, a je naopak všem přístupná, svobodná a slouží společnému užívání všemi státy. U.S. v. Rodgers, 150 U.S. 249, 14 S. Ct. 109, 37 L. Ed. 1071. Těleso slané vody pokrývající přes 70 % zemského povrchu.

Ochlocracy. Ochlokracie. Vláda mnohých. Forma vlády, kde všechnu vládní a správní moc má ve svých vlastních rukou obyvatelstvo. Zneužití demokracie.

Octo tales. Lat. Osm takových; osm takových mužů; osm takových soudců. V common law název writu, který se vydává tehdy, je-li v porotní věci zapotřebí *osmi* dalších soudců k doplnění poroty, a který tudíž příkazuje šerifovi (úředníku hrabství), aby přivolal a shromáždil potřebný počet dalších porotců.

Octroi. Franc. Ve francouzském právu původně poplatek, dávka, resp. daň, kterou se svolením seniora podle obvyklé vybíralo město z lihovin a některého dalšího zboží, které bylo vneseno na jeho území a určeno pro spotřebu jeho obyvatel. Později vyhrazeno králi.

Oculist. Oční lékař. Řádně oprávněný (licencovaný) lékař, specializovaný na nemoci oka.

Odal. Odal, alod. Úplné vlastnictví, na rozdíl od feudální držby („tenure“). Blackstone zmiňuje souvislost tohoto výrazu se slovem alodní („allodial“).

Odal right. Alodní právo.

Odd lot. Drobná partie, zlomek uzávěrek, zvláštní podíl. Množství akcií, které je menší než stanovených (zavedených) 100 akciových jednotek nebo než 10 akciových jednotek, používaných při obchodování: od 1 do 99 akcií v převážné většině emisí, od 1 do 9 akcií pro tzv. nečinné, líné („inactive“) akcie. Srov. Round lot.

Odd lot doctrine. Doktrína zvláštního osudu. Doktrína, podle níž je možné konstatovat úplnou (pracovní) neschopnost i v případě, že žadatel sice není zcela neschopen práce, ale nicméně je tak handicapován, že nebude moci získat pravidelné zaměstnání v jakémkoli významnějším odvětví konkurenčního trhu pracovních sil bez zcela mimořádného úsilí, sympatizujících přátel či zaměstnavatelů, podnikatelského boomu nebo (aspoň) dočasného štěstí. Vester v. Diamond Lumber Co., 21 Or. App. 587, 535 P.2d 1373, 1376. Podle této doktríny bude žadatel o náhradu škody vzniklé při práci považován za zcela neschopného práce, pokud se ukáže pravděpodobným, že na konkurenčním trhu pracovních sil nemůže prodat svou pracovní sílu. Hill v. U.S. Plywood—Champion Co., 12 Or. App. 1, 503 P.2d 728, 730.

Odd lot order. Objednávka drobné partie. Objednávka méně než sta akcií.

Oderunt peccare boni, virtutis amore; oderunt peccare mali, formidine poenae. Řádní mužové nenávidějí hřích z lásky ke cti; špatní ze strachu z potrestání.

Odio et atia. Viz De odio et atia.

Odiosa et inhonesta non sunt in lege praesumenda. Odporné a nečestné (úkony, jednání) právo nepředpokládá (o takových neustanovuje).

Odiosa non praesumuntur. Odporné se nepředpokládá.

Odious. Ódiózní; ohavný, nechutný; protivný, hnusný; zasluhující, budící nenávisť. Synonymum výrazů „potupný“, „bezectný“, „hanebný“; „nenáviděný“; „odporný“.

Odium. Ódium, přihana; opovržení, hanba, hana; ohavnost. Stav nebo skutečnost náchylnosti k nenávisti a odporu. V příslušných zákonech znamená takový obecný nezdravý pocit vůči straně ve sporu, který vyvolává pochybnost o tom, zda nestranní soudci mohou věc rozhodnout nezávisle na atmosféře plné zášti a ovlivněné předsudky.

Oeconomicus. Staroangl. lat. Ve starém anglickém právu vykonavatel poslední vůle čili testamentu.

Oeconomus. Lat. V kontinentálním právu úředník, správce.

Of. Výraz značící odkud něco pochází, vychází; indikující původ, zdroj, pramen, předka apod.; např. je ze vznešeného rodu. Přidružený nebo připojený k něčemu, spojený s něčím, obvykle v nějakém kauzálním vztahu, účinný, hmotný, formální nebo finální. Tento výraz se považuje za ekvivalentní výrazu „after“; k, náležející k něčemu; v držbě „of“ — čeho; vyrobeno někým; sídlící v (kde); od, z.

Of age. Viz Legal age; Majority.

Of counsel. Slovní spojení, kterého se obvykle v soudní praxi používá pro označení právního zástupce, kterého si strana sporu zvolila, zejména takového, který má pomáhat v přípravě nebo při projednávání žaloby nebo při prezentování věci odvolací instanci, který ale není hlavním procesním zástupcem strany. Generální prokurátor USA je „of counsel“ pro USA (právním zástupcem USA) ve všech trestněprávních obžalobách podaných v obvodu jeho působnosti; podle ustanovení zákona o povinném vyloučení soudce je soudce povinen sám sebe vyloučit z projednávání každé věci, v níž byl dříve „of counsel“ (v níž dříve poskytl poradu, resp. v níž byl dříve právním zástupcem). Barry v. U.S., C.A. III., F.2d 1094, 1098. Tento výraz se také užívá pro označení penzionovaných či zčásti penzionovaných členů právní firmy (kanceláře) nebo pro zástupce, kteří vykonávají práci pro právní firmu jen příležitostně anebo konají jen specializovanou právní práci.

Of course. Věc procesního postupu. V rámci řízení. Jako věc spravedlivého nároku. Jako samozřejmost. Jones v. McGonigle, 327 Mo. 457, 37 S.W.2d 892. Jakékoli jednání, úkon nebo krok podniknutý v průběhu soudního řízení, který soud připustí na základě jeho pouhého použití, tedy bez jakékoli žádosti nebo přivolení, nebo který lze provést bez toho, aby bylo zapotřebí žádat soud o dovolení takový úkon uskutečnit; např. Federální pravidla civilního řízení 15(a) dovolují, aby strana doplnila (opravila) své dřívější podání jako věc „of course“ (procesního postupu), pokud tak učiní dříve, než druhá strana učiní (předloží) své podání.

Off-board. Mimoburzovní; „mimo úřad“, „mimo jednací stůl“. Tento výraz může označovat transakce „over-the-counter“ (viz tam) s neregistrovanými cennými papíry, nebo transakce s registrovanými cennými papíry, které se však nerealizovaly na federální burze cenných papírů.

Offender. Provinilec, viník. V právních předpisech se tohoto výrazu obvykle používá pro označení toho, kdo spáchal trestný čin, a (také) toho, kdo je vinen spácháním přečinu nebo dopravního přestupku. State ex rel. Smith v. Jameson, 70 S.D. 503, 19 N.W.2d 505, 508.

Offense. Trestný čin, zločin, přečin, přestupek; poklesek, hřích; urážka; obtíž, zlořád, ostudnost; pohoršení; útok. Těžký (hrdelní) zločin; porušení trestních zákonů; přestoupení zákona, za něž je stanoven trest. Přestože se slova „offense“ užívá v různém významu, obvykle znamená protiprávní čin, porušující právo veřejné (na rozdíl od porušení práv pouze soukromých), trestný podle trestních (kriminálních) zákonů; může ale také znamenat takové porušení trestního zákona, jehož nápravou je pouze civilní řízení o zaplacení pokuty. Jednání zjevně zakázané k tomu oprávněným státním orgánem, za předpokladu, že zákaz byl zveřejněn publikací zákona, v němž je obsažen. State v. Sykes, Fla., 434 So.2d 325, 328. Kriminální trestné činy je možné členit do obecných kategorií, jakými jsou těžké (hrdelní) zločiny a přečiny, anebo trestné činy proti osobám (např. vražda, zabítí), proti obydlí a pokojné držbě (např. loupež, zhářství), proti majetku (krádež), proti morálce a slušnosti (např. cizoložství), proti veřejnému pořádku, proti státu, resp. vládě (např. velezrada). Viz např. 18 U.S.C.A. (Anotovaný zákoník USA) § 1. Pro účely rozsudečného výroku je možné označovat trest-

né činy po sobě následujícími písmeny abecedy, např. zločin nebo přečin A, B, C atd. Viz např. 18 U.S.C.A. § 3559.

Viz také Anticipatory offense; Civil offense; Continuing offense; Crime; Degrees of crime; Delict; Felony; Graded offense; Included offense; Index offenses; Joint offense; Lesser included offense; Misdemeanor; Multiple offenses; Petty offense; Same offense; Tort.

Continuing offense. Pokračující trestný čin. Pokračování jednání nebo řada jednání započatá z jediného podnětu a páchaná tímtež násilím, bez ohledu na to, po jak dlouhou dobu. Příkladem pokračujícího trestného činu může být např. konspirační jednání. Viz např. 18 U.S.C.A. (Anotovaný zákoník USA) § 3237; 21 U.S.C.A. § 848.

Criminal offense. Kriminální trestný čin. Zahrnuje přečiny i zločiny. Je to takový trestný čin, jehož pachatel je trestán vězením a/nebo pokutou.

Joinder of offenses. Viz Joinder.

Same offense. Stejný trestný čin. Jestliže je tohoto výrazu použito v ustanovení proti dvojmu usvědčení z téhož trestného činu, znamená „stejný zločin“, nikoli stejnou činnost, jednání, okolnosti či situaci.

Second offense. Druhý, další trestný čin (recidiva). Takový trestný čin, který byl spáchán (až) po odsouzení za prvý trestný čin. Základem obvinění z druhého trestného činu není obžaloba, ale první odsouzení. People v. Boardman, 172 App. Div. 733, 159 N.Y.S. 577.

Offensive. Útočný, ofenzivní; nepříjemný, nechutný, protivný, odporný; nepřístojný, hrubý; urážlivý, pohoršlivý. V právních předpisech upravujících rušení veřejného pořádku a podobné věci znamená škodlivý, obtěžující, působící nepohodlí nebo bolestné, obtížné a nepříjemné vjemy. V běžné řeči je synonymem slova „obnoxious“ (závadný, škodlivý), a znamená nežádoucí, nepříjemný, nelibý, nechutný.

Offensive and defensive league. Útočný a obranný svaz (liga). V mezinárodním právu svaz (liga), v němž se smluvní strany (státy) spojují nejen pro vzájemnou pomoc v případě útoku proti některé z nich stranou třetí, ale i pro vzájemnou podporu a pomoc při aktivních a útočných opatřeních proti tomu, kdo se s některou ze smluvních stran ocitne ve válečném stavu.

Offensive language. Útočná, urážlivá, pohoršlivá řeč. Řeč schopná útočit; nelibá nebo obtěžující řeč. Viz Defamation; Libel; Slander.

Offensive weapon. Útočná zbraň. Výraz používaný tu a tam v trestněprávních předpisech; znamená zbraň, která je zásadně určena a přizpůsobena pro útok a způsobení újmy; prakticky tento termín zahrnuje vše, co lze pojmout do výrazu „deadly“ (vražedná, smrtící) nebo „dangerous“ (nebezpečná) zbraň (viz tam).

Offer. v. Nabídnout; navrhnout, navrhnout, oferovat; uvést, předložit, přednést; přinášet oběti, obětovat; zvolit si; požádat o ruku; chtít; skýtat, poskytovat; naskytnout se, vyskytnout se; předložit k přijetí nebo odmítnutí (zamítnutí); učinit návrh na něco, navrhnout něco; předložit něco, co může být přijato či nikoli. Pokusit se o něco, zkusit něco, snažit se o něco; vynaložit úsilí k dosažení nějakého cíle, jako např. nabídnout úplatek; v tomto smyslu se užívá zejména v trestním právu.

V prvostupňové soudní praxi — „offer“ (tj. nabídnout, navrhnout) důkaz — znamená specifikovat jeho druh a účel, neboli uvést, co se očekává, že bude dokázáno prostřednictvím navrženého svědka nebo předložené listiny, a žádat o jeho připuštění k důkazu. *Viz Offer of proof.*

Offer, n. Nabídka, nabídnutí, návrh, oferta; pokus. Návrh něco učinit nebo zaplatit nějakou částku peněz, který je obvykle provázen nebo následován očekávaným přijetím, akceptací, vzájemnou nabídkou, vzájemným slibem nebo úkonem. Projev vůle uzavřít smlouvu, obchod, který je učiněn takovým způsobem, že druhá osoba (již byl projev vůle adresován) se může oprávněně domnívat, že byla vyzvána, aby projevila svůj souhlas a smlouvu uzavřela. *Restatement, Second, 24, Slib, příslib; závazek něco v budoucnu učinit nebo zdržet se učinění (vykonání, realizace) něčeho konkrétního. Jednání jedné osoby, kterým tato opravňuje jinou osobu, aby uzavřela (utvořila) s prvou osobou závazek, zvaný smlouva. McCarty v. Verson Allsteel Press Co., 44 Ill. Dec. 570, 576, 89 Ill. App.3d 498, 411 N.E.2d 936, 942. Nabídka zakládá právo přijmout (akceptovat) nabídku učiněnou oferentem, totiž transformovat prostřednictvím akceptace oferty oferentův slib do smluvního závazku. *Viz také Offer and acceptance.* Pokus o něco; snaha, úsilí o něco. Jde-li o cenné papíry, rozumí se slovem „offer“ cena, za kterou je někdo ochoten (papíry) prodat; je opakem výrazu „bid“, který znamená cenu, za kterou je někdo ochoten (papíry) koupit. *Viz také Offering.**

Viz také Bid; Counteroffer; Firm offer; Issue; Offer and acceptance; Offer of proof; Promise; Proposal; Tender; Utter.

Irrevocable offer. Neodvolatelná nabídka. Taková nabídka, kterou oferent již nemůže — poté, kdy ji sdělil akceptantovi — bez akceptantova souhlasu odvolat (vzít zpět).

Public exchange offer. Veřejná burzovní nabídka. Technika, jejímž prostřednictvím se iniciativní společnost snaží získat kontrolu nad jinou, zvolenou společností tím způsobem, že nabízí směnit balík svých cenných papírů za balík cenných papírů s hlasovacím právem oné zvolené společnosti. Určitý počet akcií zvolené společnosti zpravidla musí být prezentován na burze již před tím, než se směna uskuteční.

Offer and acceptance. Oferta a akceptace; nabídka a přijetí. Ve dvoustranných smlouvách — dva prvky, které tvoří vzájemný souhlas, nezbytná náležitost (předpoklad vzniku) smlouvy. V jednostranných smlouvách spočívá přijetí zpravidla v úkonu (jednání) nebo výkonu akceptanta, ačkoli ve většině právních řádů se příslib něco vykonat dovozuje (jen) tehdy, jestliže akceptant začne jednat a oferent se pokusí odvolat nabídku dříve, než měl akceptant možnost jednání dokončit. *Viz také Offer; Parol evidence rule.*

Offeree. Akceptant. Ve smlouvách osoba, vůči které oferent činí nabídku, ofertu.

Offering. Nabídnutí, nabídka; vydání, emise akcií. Vydání akcií nabízených k prodeji veřejnosti nebo skupině soukromých osob. Zásadně existují dva druhy emisí: primární (výnosy přejdou na akciovou společnost na základě nějakého právého uznaného důvodu) a sekundární (fondy přejdou na jinou osobu než akciovou společnost; *to jest*, jsou-li prodávajícími akcioná-

ři). První emise se označují také jako „new issues“, protože jde o vydání akcií, které ještě nebyly nabízeny a prodávány. *Viz také Issue; Letter of comment; Prospectus; Red herring; Registration statement; Secondary distribution; Secondary offering; Tombstone ad; Underwrite.*

Interstate offerings. Vícestátní (mezistátní) vydání, (emise). Takové vydání veřejných cenných papírů, které se uskutečňuje nebo které se může uskutečnit ve více než v jednom státě (USA). Taková vydání upravují federální zákony a nařízení o cenných papírech.

Intrastate offerings. Vnitrostátní vydání (emise). Omezené vydání cenných papírů realizované emitentem, jehož činnost je upravena zákony státu a jehož hlavní transakce se uskutečňují v tomto státě; takové cenné papíry se nabízejí pouze bona fide rezidentům tohoto státu, přičemž v tomto státě zásadně zůstávají i všechny výnosy z takových vydání.

Private offerings. Soukromá vydání (emise). Vydání určená omezenému počtu osob, které jsou tak dobře informovány o záležitostech akciové společnosti (prostřednictvím informace, jež je obsahem registračního prohlášení), že nepožadují ochranu, kterou upravují ustanovení Akciového zákona z r. 1933 o poskytování informací. Prodej neregistrovaných akcií, na který se nevztahují zákony o cenných papírech. *U.S. v. Custer Channel Wing Corp., D. C. Md., 247 F. Supp. 481, 487. *Viz také Private offering.**

Public offerings. Veřejná vydání (emise). Nabídky akcií náhodně a vůbec každému, kdo chce koupit, bez ohledu na to, zda vyžádané či nevyžádané. Veřejný prodej akcií, na rozdíl od „soukromých“ nabídek nebo soukromého umístění akcií. Veřejná vydání obecně upravují federální a státní zákony a nařízení. *Viz také Underwrite.*

Undigested offering. Nepřijatá vydání (emise). Nově vydané akcie a obligace, které nebyly rozděleny, protože o ně nebyl — při ceně, za kterou byly prodávány — ve veřejnosti zájem. *Viz také Underwrite.*

Offering circular. Nabídkový oběžník. Podle požadavku Komise pro burzy cenných papírů (SEC) musí být zároveň s každou emisí cenných papírů vydán a distribuován nabídkový oběžník. Jeho obsah je obdobný obsahu tzv. prospektu (*viz Prospectus*); řídí se pravidly a nařízeními, která vydává Komise pro burzy cenných papírů. *Viz také Prospectus.*

Offering price. Cena vydání, emise, nabídky; nabídková cena. Cena, za kterou jsou prodávány akcie při první nebo druhé emisi.

Offerings. V anglickém právu osobní desátek, který se podle obyčejně platil farářů nebo vikářů farnosti buď příležitostně, např. při udělení svátostí, sňatcích, úvodcích šestinedělky, pohřbech atd., anebo v určitou dobu, jako např. o velikonočních, vánočních atd. *Viz Oblation; Obventio.*

Offering statement. *Viz Offering circular.*

Offer of compromise. Nabídka kompromisu. Návrh na přátelské urovnání sporu nebo rozepře s cílem vyhnout se pořadu práva na základě žaloby a přiznání odpovědnosti. Návrh nebo nabídka na dohodu o nároku nebo na kompromisní řešení. Skutečnost, že takový návrh byl učiněn, není ve sporu na základě žaloby projednávaném před soudem prvního stupně zásadně přípustná jako doznání odpovědnosti. *Viz Fed. Evid. Rule (Federální pravidla pro dokazování) 408.*

Offer of judgment. *Viz Judgment.*

Offer of proof. Nabídka důkazu. Při soudním procesu čili přeličení — byla-li připuštěna námitka k otázce, může strana, která byla tímto rozhodnutím dotčena, uvést do protokolu (s výjimkou případů porotních věcí) odpověď, kterou by byla dala, kdyby otázka nebyla bývala vyloučena. Apelační soud pak může podle zápisu ve spise posoudit správnost rozhodnutí i eventuálního předběžného rozhodnutí o vyloučení otázky. *Viz Fed. Evid. Rule (Federální pravidla pro dokazování) 103(a) (2).*

Offeror. Oferent, navrhovatel. Ve smlouvách strana, která činí nabídku, offeruje, a očekává přijetí ze strany akceptanta.

Offertorium. V anglickém církevním právu osobní desátek věřících (oféra), popřípadě místo, kde se takové platy odevzdávaly, resp. přijímaly; část bohoslužby (při sv. přijímání).

Office. Úřad, funkce; státní, veřejná služba; ministerstvo; místo ve vládě nebo státní (veřejné) službě; úkoly, povinnosti, povinnosti; služební povinnost; obřad; kancelář, úřadovna, ordinace; centrála; pobočka atd. Právo, a jemu odpovídající povinnost vykonávat veřejný úřad (funkci). Veřejná (státní) služba nebo zaměstnání ve veřejné (státní) službě. Zaměstnání ve státním zájmu v jakékoli veřejné funkci nebo ve veřejném úřadě, které není jen přechodné, příležitostně nebo náhodně. Nejčastěji se tohoto výrazu užívá v souvislosti s povinnostmi a pravomocemi propůjčenými státem jednotlivci; v tomto spojení je však obvyklejší a přesnější výraz „public office“. Pravomoci a povinnosti ale nemusejí být uděleny resp. uloženy přímo státem (vládou), a přesto se mohou správně označovat jako „office“; jako např. office of executor (úřad vykonavatele závěti). V tomto případě, činí-li vykonavatel závěti v rámci své pravomoci jednotlivé úkony vůči dědicům, pak oprávnění činit tyto úkony se neodvozuje od souhlasu dědiců, ale na vykonavatele závěti je přenáší orgán, který je mu *quoad hoc* nadřazen.

„Assigned duty“ nebo „assigned function“ — uložena povinnost nebo funkce. Synonymy slova „office“ jsou výrazy „post“ (místo, služební místo), „appointment“ (úřad, funkce), „situation“ (postavení), „place“ (úřad, služba; postavení, úřední povinnost), „position“ (úřední postavení, úřad); všechna obecně vyjadřují postavení (zejména veřejného) trustu (správy) nebo orgánu. Také: právo vykonávat veřejnou funkci nebo zaměstnání a pobírat s tím spojený plat nebo příjem. Veřejná služba nebo zaměstnání; ten, kdo vykonává úřední povinnosti, se nazývá „úředník“. Ačkoli je úřad zaměstnáním, každé zaměstnání není zároveň úřadem. Je možné, aby někdo byl zaměstnán na základě smlouvy, výslovné nebo implicitní, činil nějaké úkony nebo vykonával službu, aniž se stal úředníkem. Ale jde-li v daném případě o povinnosti trvalého charakteru, jsou-li určeny nějakým právním předpisem, je-li někdo státem (vládou) ustanoven k výkonu takových povinností, přičemž povinnosti, které náležejí k jeho funkci a které na sebe bere, nebyly stanoveny smlouvou, pak je obtížné odlišit takovou službu nebo zaměstnání od (veřejného) úřadu, resp. toho, kdo takové povinnosti vykonává, od veřejného, státního úředníka. V ústavněprávním smyslu tento termín zahrnuje i prvek oprávnění vykonávat určitou část suverénní moci prostřednictvím tvorby, realizace (aplikace) či provádění právních předpisů.

Místo, kde dochází k obvyklým obchodním transakcím nebo k poskytování jednotlivých služeb. Pokud jde o různé zvláštní úřady, *srov. Home offices; Land office; Public office, atd.*

County office. Okresní či krajský úřad; úřad hrabství. Úřad veřejné správy tvořený úředníky, kteří byli v dotyčném okresu nebo kraji, resp. hrabství zvoleni.

*Judicial office. *Viz Judicial.**

*Lucrative office. *Viz Lucrative.**

Ministerial office. Ministerský, správní, výkonný, pomocný úřad. Úřad, funkce, která poskytuje úředníkovi — pokud jde o věci, které zde vyřizuje — jen malou nebo žádnou možnost volného uvážení, a naopak po něm požaduje poslušnost příkazů jeho nadřízeného. Platí obecné pravidlo o tom, že poslanec může v takové úřadě působit, zatímco funkci soudce vykonávat nemůže. *Viz také Ministerial.*

Office audit. Kontrola účtů na úřadě. Jde o kontrolu (daňových) přiznání daňových poplatníků, kterou vykonává Daňový úřad (Internal Revenue Service) a která se uskutečňuje v úřadě, kanceláři kontrolora. Liší se od „correspondence audit“ (kontroly písemnou formou) a „field audit“ (kontroly terénním kontrolorem). *Viz také Audit.*

Office copy. Úřední kopie. Kopie neboli opis smlouvy o převodu, nebo záznamu anebo jiného dokumentu, vyhotovená úředníkem, který má takovou činnost na starost, nebo jím potvrzená, a jím také opatřená pečeti (úředním razítkem) nebo jinak aprobovaná.

Office grant. Úřední udělení. Označení převodní listiny vyhotovené příslušným státním úředníkem k uskutečnění určitého účelu v případě, že vlastník nechu nebo není schopen sám vyhotovit listinu nezbytnou k převodu titulu; např. tax-deed (*viz tam*).

Office hours. Úřední hodiny. Označení té části dne, po kterou jsou obvykle otevřeny veřejné úřady pro vyřizování záležitostí.

*Office of honor. *Viz Honor.**

Office of judge. Soudní úřad, úřad soudce. Ve starém anglickém právu — trestní proces před církevním soudem, jenž však nebyl určen k nápravě soukromé újmy; byl považován za řízení vyznačující z „office of the judge“ (z úřadu soudce) a dovozovalo se tudíž, že může být zahájen pouze z podnětu soudce. V praxi se však tyto procesy zahajovaly k návrhu soukromých osob s přivolením soudce nebo jeho zástupce; podle toho se také o soukromém žalobci v takových věcech říkalo, že „podporuje úřad soudce“.

Principal office. Hlavní úřad. Hlavním úřadem akciové společnosti (nebo jiné korporace) je sídlo jejího vedení nebo místo, kde se vyřizují věci řízení nebo (jiné) zásadní věci a obchodní transakce akciové společnosti. Obvykle je to místo, kde jsou uloženy knihy akciové společnosti, kde se konají schůze akcionářů, a kde se scházejí ředitelé, zástupci nebo manažeři k diskusi a k projednávání důležitých obecných záležitostí společnosti; nicméně ze žádné z těchto okolností nelze s jistotou usuzovat na to, že ono místo je hlavním úřadem (sídlem) společnosti. Výraz „principal office“ je synonymem výrazu „principal place of business“, protože je to místo, kde se vyřizují zásadní záležitosti akciové společnosti.

Také: úřad, sídlo korporace (bez ohledu na to, zda je právnickou osobou), které je jako takové určeno ve výroční zprávě; místo, kde sídlí výkonné orgány tuzemské nebo cizí korporace. Rev. Model Bus. Corp. Act (Revidovaný vzorový zákon o obchodních společnostech), § 1.40.

Public office. Veřejná (státní) funkce; veřejný (státní) úřad. Práva, pravomoci a povinnosti stanovené a udělené zákonem, kterými je na určitou dobu, stanovenou buď zákonem nebo tím, kdo funkcí vytvořil, osoba nadána jistou částí suverénních vládních (státních) funkcí ve veřejném zájmu. Organ státu, mezi jehož povinnosti náleží i výkon jisté, větší či menší, části suverénní moci.

State office. Státní úřad. Úřad veřejné správy (státu USA), vykonávaný úředníky, kteří byli ve státě zvoleni.

Office—block ballot. Druh hlasovacího lístku, na němž jsou jména kandidátů (s označením stranické příslušnosti nebo bez takového označení) uvedena po skupinách podle úřadů, do nichž dotyční kandidáti kandidují; také se označují jako „Massachusettské“ hlasovací lístky.

Office of Personnel Management. Úřad personálního řízení. Úřad vytvořený v r.1978, který odpovídá za celonárodní (tj. USA) nábor a přezkušování uchazečů o místa ve federální veřejné správě. Tento Úřad organizuje rovněž zkušební proces řízený Radou pro prověřeni kvalifikace (Qualifications Review Board); týká se uchazečů o místa vyšších, vedoucích úředníků a kandidátů na místa soudců správních soudů. Prošetření má napomoci řádnému výběrovému a jmenovacímu řízení.

Office of Thrift Supervision. Úřad pro dohled nad spořitelny. Úřad v ministerstvu financí, který je pověřen dohledem nad bezpečnou a spolehlivou činností spořitelny.

Officer. Státní úředník, vládní úředník; referent; důstojník; funkcionář, hodnostář, člen představenstva nebo řídicího sboru; příslušník bezpečnostního sboru, strážník, policista, člen policie; majordomus, správce atd. atd. Ten, kdo zastává funkční místo v trustu, velení nebo orgánu korporace, státní správy, ozbrojených sil či jiné instituce nebo organizace. V akciových společnostech ten, kdo je pověřen významnými funkcemi managementu, jako např. prezident, viceprezident, pokladník atd. Pro určení, zda jde o státního (veřejného) úředníka nebo o zaměstnance, je důležité zjistit, na jakém základě místo získal, zda trvání jeho činnosti (působení) stanoví zákon nebo nařízení, jímž bylo funkční místo vytvořeno, anebo zda jeho činnost je pouze dočasná nebo přechodná či má trvat jen po dobu stanovenou dohodou; zda je dotyčný činný na základě jmenování (ustanovení do funkce) nebo volby, anebo pouze na základě zaměstnanecké smlouvy, která upravuje práva smluvních stran; zda je jeho plat nebo pevný příjem stanoven zákonem anebo zda jde o částku dohodnutou ve smlouvě o nájmu pracovní síly. Pokud jde o určení různých skupin a druhů úředníků, viz hesla *Commissioned office*; *Constitutional*; *Corporate*; *Executive*; *Fiscal*; *Judicial*; *Legislative*; *Ministerial*; *Municipal*; *Naval*; *Non-commissioned*; *Peace*; *Public*; *State*; *Subordinate*.

Civil officer. Civilní státní úředník. Slova „civil“ se ve výrazu „civil officers“ obvykle užívá pro odlišení těch úředníků, kteří sice jsou ve státní (veřejné) službě, ale nikoli vojenské. Odtud: „civil officer“ je každý úředník

USA, který byl do funkce ustanoven federální vládou, bez ohledu na to, zda jeho povinnosti jsou výkonné (správní) nebo soudní, a bez ohledu na to, zda působí v nejvyšším nebo nejnižším státním úřadě, s výjimkou úředníků ozbrojených sil, tj. důstojníků.

Military officer. Důstojník ozbrojených sil. Státní úředník, jmenovaný do ozbrojených sil.

Officer de facto. Státní úředník de facto. Na rozdíl od státního úředníka *de jure*; tento výraz označuje takového úředníka, který sice úřad skutečně vykonává, ale pouze se zdánlivou čiilí domnělou pravomocí, neboť titul k tomuto úřadu, ať daný volbou nebo ustanovením, je ve skutečnosti neplatný nebo alespoň z formálního hlediska sporný. Norton v. Shelby County, 118 U.S. 425, 6 S. Ct. 1121, 30 L. Ed. 178. Ten, kdo fakticky na sebe vzal a kdo vykonává povinnosti veřejného úřadu pod záminkou uznaného a řádného ustanovení nebo volby, ale kdo nesplňuje zákonem stanovené požadavky, které jsou předpokladem výkonu povinností v tomto úřadě. State v. Whelan, 103 Idaho 651, 651 P.2d 916, 920.

Officer de jure. Státní úředník de jure. Státní úředník, který je ve všech ohledech právoplatně ustanoven i kvalifikován pro vykonávání veřejného úřadu. Ten, kdo je nadán plným zákonným oprávněním a titulem pro veřejný úřad; kdo byl do úřadu právoplatně zvolen nebo ustanoven (jmenován), a kdo má zákonem předepsanou kvalifikaci pro výkon povinností, jež z tohoto úřadu plynou. Trost v. Tynatishon, 12 Ill. App.3d 406, 299 N.E.2d 14, 17.

Officer of justice. Justiční úředník. Obecné pojmenování všech osob, jejichž činnost souvisí s činností ministerstva spravedlnosti; obvykle se ale užívá jen pro onu třídu státních úředníků, jejichž povinnosti spočívají v činnostech prospěšných soudnímu řízení, jako např. šerifové, konstáblové, soudní vykonavatelé, velitelé policie, soudní správci atd.

Officer of the United States. Úředník Spojených států. Státní úředník jmenovaný do funkce prezidentem USA a potvrzený Senátem, nebo státní úředník ustanovený na základě zákona přijatého Kongresem, aktem prezidenta, soudního dvora nebo ministra. U.S. v. Mouat, 124 U.S. 303, 8 S. Ct. 505, 31 L. Ed. 463. Viz také *United States officer*.

Public officer. Úředník veřejnoprávní korporace; úředník, který byl do funkce ustanoven orgánem místního zastupitelstva nebo vládou státu nebo vládou USA; úředník, jenž zastává funkční místo ve veřejné správě, které bylo vytvořeno právním předpisem. Jednou z nezbytných charakteristik veřejného úředníka je to, že vykonává veřejnou funkci ve veřejném zájmu a při výkonu své funkce je nadán částí suverénní moci státu.

Warrant officer. Praporčík; službu konající důstojník; dozorcí důstojník. Úředník ozbrojených sil s hodností mezi poddůstojníkem a důstojníkem, který svou funkci vykonává na základě zmocnění.

Officia judicialia non concedantur antequam vacent. Soudní úřady nemají být udělovány dříve, než se uprázdňují.

Official, n. Státní nebo vládní úředník; osoba nadaná mocí úřední; vedoucí pracovník, funkcionář, člen představenstva nebo řídicího sboru. Viz také *Officer*.

V *kanonickém právu* ten, komu biskup svěřil pravomoc ve své duchovní jurisdikci (církvevní hodnostář).

V *kontinentálním právu* ministr, úředník magistrátní správy nebo soudce.

Official, adj. Úřední, oficiální; služební. Týkající se úřadu; pověřený funkcí úředníka; pocházející od úředníka, sankcionovaný, vyřízený, provedený úředníkem. Autorizovaný úkon.

Pro výrazy *official Bond*; *Liquidator*; *Log Book*; *Newspaper*; *Oath*; *Use*, srov. tato hesla.

Demi-official. Polouřední. Částečně úřední nebo autorizovaný. To, co se jeví jako úřední oprávnění.

Official act. Úřední úkon. Úkon úředníka v rámci jeho úřední pravomoci, který se jeví jako úřední a také úřední je. Autorizovaný úkon.

Official misconduct. Vadné chování úřadu. Chování veřejného (státního) úředníka při plnění povinností vyplývajících z jeho funkce, svou povahou úmyslné, které není v souladu s právem, včetně úmyslného nebo úplatného opomenutí, odepření nebo odmítnutí vykonat povinnost, kterou zákon spojuje s jeho funkcí. Viz *Malfeasance*; *Misfeasance*.

Official bond. Služební závazek, služební slib. Druh závazku (slibu) věrnosti, který na sebe berou někteří státní úředníci; vláda, orgán místní správy nebo soud se jím zajišťují pro případ úředníkovy zpronevěry.

Official Gazette. Věstník Úřadu pro patenty a ochranné známky USA (U.S. Patent and Trademark Office), vydávaný týdně, který obsahuje oznámení o udělených patentech a ochranných známkách a o jejich přihláškách.

Official immunity doctrine. Doktrína o služební, úřední imunitě. Podle doktríny o služební imunitě náleží vládním úředníkům výsada absolutního vynětí z civilní odpovědnosti za předpokladu, že jejich činnost (která by jinak měla za následek vznik odpovědnosti) náleží do rámce jejich pravomoci, a že provedené úkony vyžadovaly volné uvážení. Toto pravidlo o imunitě se vztahuje nejen na nejvyšší vládní úředníky. Watson v. Barker, D. C. Pa., 428 F. Supp. 590, 592. Viz *Sovereign immunity*.

Official map. Úřední, autorizovaná mapa. V oboru (místní) státní správy na úseku urbanismu a územního plánování — autorizovaná mapa, která zobrazuje skutečný charakter (funkci) pozemků v obcích a ve městech a znázorňuje zóny a oblasti a jejich autorizované funkce.

Official record. Úřední záznam. Záznam, který vede úředník o výkonu úředních povinností, a to i v případě, že zákon takový záznam výslovně nepožaduje. State v. Biscoe, 112 Ariz. 98, 537 P.2d 968, 969. Fed. Evid. R. (Federální pravidla pro dokazování) 803(8) stanoví — bez ohledu na dosažitelnost vypovídajícího — výjimku z nepřímého svědectví pro „Záznamy, protokoly, hlášení, výkazy, a datové soubory (vč. výpisů z nich) pořízené v jakékoli formě veřejnými úřady a zařízeními...“. Důkaz úředními protokoly v soudním řízení se řídí Fed. R. Civil P. (Federální pravidla civilního řízení) 44 a Fed. Evid. R. (Federální pravidla pro dokazování) 1005. Přípustnost důkazu úředními záznamy ve správním řízení upravuje zákon o úředních záznamech (*Official Records Act*, viz *tam*).

Official Record Act. Zákon o úředních záznamech. Federální zákon, který se aplikuje v těch případech,

v nichž se nepoužijí Federal Rules of Evidence (Federální pravidla pro dokazování), totiž ve správním řízení, a který stanoví, že účetní knihy a účetní záznamy, jakož i záznamy ministerstev a jiných správních orgánů USA je možné použít jako důkazu úkonu nebo jednání, o nichž byl záznam učiněn, resp. pořízen. Řádně autentizované kopie jsou pak přípustné stejně jako originály. 28 U.S.C.A. (Anotovaný zákoník USA) § 1733 (a).

Official reports nebo reporters. Úřední věstník, zpravodaj. Publikace soudních rozhodnutí, která je upravena zákonem, např. United States Supreme Court Reports (Zpravodaj Nejvyššího soudu Spojených států); 28 U.S.C.A. (Anotovaný zákoník USA) § 411. Viz *Reports nebo reporters*.

Officialty. Soudní dvůr neboli soud, jehož hlavou je státní, resp. federální úředník (tj. soudce).

Officia magistratus non debent esse ventialia. Magistrátské úřady nemají být placené.

Officiaris non faciendis vel amovendis. Writ adresovaný úředníkům místní správy, který je žádá, aby určitou osobu neustanovili do úřední funkce nebo aby určitou osobu takové funkce zbavili, dokud nebude vyšetřeno její chování, atd.

Officina justitiae. Soudní sekce (oddělení) nebo soudní úřad (kancelář). Původní pojmenování pro chancery (kancléřský soud, ekvitní soud). 3 Bl. Comm. 273.

Officio, ex, oath. (Úřední přísaha.) Prísaha, kterou se přísahající (úředník) zavazuje, že podá žalobu sám proti sobě samému v případě, že spáchá jakýkoli trestný čin nebo přečin, anebo že učiní doznání nebo sám sebe obžaluje za jakékoli trestné jednání nebo věc, za niž by mohl být postížen výtkou, pokutou nebo trestem. 3 Bl. Comm. 447.

Officious will. Neformální poslední vůle. Testament, kterým zůstavitel (testátor) zanechává svůj majetek své rodině. Inoficiózní testament.

Officium conatus si effectus sequatur. Pokus se stane významným, způsobí-li následek.

Of force. V platnosti, platný, závazný, zavazující. To, co platí; to, co má právní sílu (platnost, účinnost); to, co ještě existuje, co není obsolentní, zastaralé; to, co existuje jako zavazující nebo závazná síla.

Offset. Kompenzace, snížení, odečet, nesoulad, nepoměr, rozpor, diskrepance; kontrast; vyrovnání, protiváha, protiúčet; protipohledávka; vzájemná pohledávka (nárok), která může snížit nebo zrušit jinou existující pohledávku (nárok). Pohledávka, která představuje protiváhu jiné pohledávky a/nebo slouží k vyrovnání čiilí ke kompenzaci vůči jiné pohledávce. Steinyer v. Warner Consolidated Corp., 42 Cal. App. 3d 515, 116 Cal. Rptr. 57. Viz také *Counterclaim*; *Recoupment*; *Set-off*. Druh účetní položky, která ruší účinky položky dříve zapsané. Viz *Offset account*.

Offset account. Protiúčet. V účetnictví účet (v hlavní účetní knize), který má odpovídající účet, který má být proti němu započten, až se budou knihy uzavírat.

Offshore transactions. Zahraniční transakce. Jde o transakce realizované mimo území USA, např. 31 CFR (Zákoník federálních nařízení) § 540.401.

Offspring. Děti; potomstvo, potomek.

Of grace. Z milosti. Tento výraz má svůj původ v dobách, kdy králové svěřovali právo udílet královskou přízeň svým kancléřům. Výraz, který označuje jakékoli dovolení nebo povolení udělené straně v průběhu soudního řízení, které není nárokovatelné (resp. vymahatelné) jako tzv. matter of course (věc samozřejmá), resp. tzv. matter of right (věc právního nároku daného procesním právem), ale které soud přiznává ze své blahovůle nebo shovívavosti.

Of record. Registrovaný; doložený; zapsaný, zaznamenaný; vnesený, vložený; uvedený v záznamu; to, co existuje a trvá v příslušných zápisech nebo na jejich základě; např.: aby zajištění (hypotéka) bylo „of record“, musí být řádně zapsáno v tom územním obvodu, ve kterém má být řádně a právoplatně zaznamenáno pro účely oznámení stavby. Riley v. Commonwealth, 275 Ky. 370, 121 S.W.2d 921. Viz také Attorney (Attorney of record); Court (Court of record); Record.

Of right. Jako věc právního nároku daného procesním předpisem. Viz Of course; Right.

Of the blood. Z krve. Právní terminus technicus, který vyjadřuje původ od osoby, která pochází z téhož společného rodu a od téhož společného předka. Ve věci Easter's Estate, 24 Cal.2d 191, 148 P.2d 601. Viz Descend; Next of kin.

Oil and gas lease. Nájem ropy a plynu. Udělení práva těžít plyn nebo ropu (ze země).

O.K. Konvenční symbol, jehož se často používá v komerční praxi, a příležitostně i v rubricích právních listin; znamená „správný“, „správně“, „schváleno“, „přijato“, „dostačující“, „souhlasím“.

Okay. Hovor.: prima, bašta, fajn. Hovorový výraz, který znamená „správný“, „v pořádku“, „schválit“, a kterého se užívá tak běžně, že osoba, které je adresován, ihned rozpozná, že druhá strana s předloženým návrhem souhlasí. Muegler v. Crosthwait, 239 Mo. App. 801, 179 S.W.2d 761, 763. Viz také O.K.

Old age, Survivors' and Disability Insurance. Starobní, vdovské a invalidní pojištění. Systém zavedený federálním zákonem o sociálním pojištění (Federal Social Security Act) který upravuje zabezpečení osob ve výslužbě (starobních důchodců), invalidů, vdov a jejich rodinných příslušníků. Program je dotován příspěvků zaměstnavatelů, zaměstnanců a živnostníků, resp. jiných samostatných podnikatelů. Viz Social Security Administration.

Old natura brevium. Název pojednání, které bylo sepsáno za vlády Eduarda III. a které obsahuje writy, které se v té době nejčastěji užívaly; ke každému je připojen stručný komentář o povaze writu a jeho použití, o jeho vlastnostech a následcích.

Old tenures. Název pojednání, který byl takto zvolen, aby se dílo odlišilo od Littletonovy knihy, která se týká téhož tématu. Obě totiž obsahují výčet různých typů vztahů k nemovitému majetku, jeho druhů a některé další věci vztahující se k pozemkovému vlastnictví za vlády Eduarda III. Jde o stručný spis, který se však stal jádrem slavného Littletonova díla.

Oleron, Laws of. Zákony Oleronské. Kodex námořního práva publikovaný na ostrově Oleron Eleonorou Guienejskou ve 12. století. Tato sbírka byla převzata Anglií postupně za vlády Richarda I., Jindřicha III. a Eduarda III. a byla často citována v řízení před námořními soudy.

Oligarchy. Oligarchie. Forma vlády, kde se na správě věcí veřejných podílí (jen) několik (málo) osob.

Oligopoly. Oligopol. Pojmenování takové situace hospodářství, kdy pouze několik společností prodává zásadně shodné nebo standardizované výrobky. U.S. v. E. I. Du Pont De Nemours & Co., D. C. Del., 118 F. Supp. 41, 49. Pravidelným následkem oligopolního trhu je nedostatek soutěže, vysoké ceny a nízká produkce monopolizovaného zboží. Harkins Amusement Enterprises, Inc. v. General Cinema Corp., C. A. Ariz., 850 F.2d 477, 490. Viz také Conscientious parallelism; Monopoly.

Olograph. Holografická, holografní listina. Listina (např. poslední vůle), která je celá sepsána osobou, od níž pochází, tou, která je jejím autorem. Viz Holograph.

Ombudsman. Ombudsman. Oficiální nebo polooficiální úřad nebo osoba, na který, resp. na kterou se lidé mohou obracet se svými stížnostmi proti státu (vládě, státní správě). Ombudsman stojí mezi občanem a státem a zastupuje občana vůči němu.

Ome bueno. Ve španělském právu řádný muž; významná osoba.

Omissio eorum quae tacite insunt nihil operatur. Opomenutí toho, co je mlčky zahrnuto (věci, jež jsou mlčky zahrnuty), nemá žádný význam (účinek).

Omission. Opomenutí, vypuštění, vynechání, zanedbání, zapomenutí; vynechávka, opomenutá věc n. záležitost, omyl (pro opomenutí). Zanedbání vykonat (tj. nesplnit) to, co právo požaduje. Záměrný nebo neúmyslný nedostatek (zanedbání) jednání, který může i nemusí mít za následek trestní odpovědnost, a to v závislosti na tom, zda existovala či neexistovala — za určitých okolností — povinnost jednat. Viz také Neglect.

Omissis omnibus aliis negotiis. Lat. (Ležící) stranou všech ostatních jednání.

Omittance. Opominutí, zapomenutí; zdržení se něčeho.

Omne actum ab intentione agentis est judicandum. Každé jednání je třeba posuzovat podle úmyslu jednajícího.

Omne crimen ebrietas et incendit et detegit. Opilost rozněcuje (nebo zhoršuje) a prozrazuje každý zločin.

Omne jus aut consensus fecit, aut necessitas constituit aut firmavit consuetudo. Každé právo vzniká buď souhlasem nebo je vytvořeno nezbytností nebo je zavedeno obyčejem (zvyklostí).

Omne magis dignum trahit ad se minus dignum, quamvis minus dignum sit antiquius. Všechno významnější k sobě přitahuje méně významné, třebaž i ono méně významné by bylo starší.

Omne magnum exemplum habet aliquid ex iniquo, quod publica utilitate compensatur. Každý velký příklad má v sobě díl zla, který je vyvážen veřejnou prospěšností.

Omne maius continet in se minus. Větší v sobě obsahuje (zahrnuje) menší. Větší vždy obsahuje (zahrnuje) menší.

Omne maius dignum continet in se minus dignum. Významnější v sobě obsahuje méně významné.

Omne maius minus in se complectitur. Větší v sobě zahrnuje menší.

Omne principale trahit ad se accessorium. Každá věc hlavní k sobě přitahuje věci vedlejší.

Omne quod solo inaedificatur solo cedit. Všechno, co se na půdě vystaví, půdě ustupuje. (Všechno, co je na pozemku vystavěno, patří k němu.)

Omne sacramentum debet esse de certa scientia. Každá přísaha předpokládá jistou znalost.

Omnes actiones in mundo infra certa tempora habent limitationem. Všechny žaloby jsou omezeny na určitou dobu (roz. všechny žaloby podléhají promlčecí, resp. prekluzi).

Omnes homines aut liberi sunt aut servi. Všichni lidé jsou buď svobodní nebo otroci.

Omnes licentiam habere his quae pro se indulta sunt, renunciare. (Ve starém římském právu platilo, že) každý má mít svobodu zřít se těch privilegií, která (mu) byla přiznána v jeho prospěch.

Omnes prudentes illa admittunt quae probantur iis qui sua bene versati sunt. Všichni rozumní mužové si dovoluují činit jen to, co bylo uznáno těmi, kdo se (v té které věci) vyznají.

Omnes sorores sunt quasi unus heres de una hereditate. Všechny sestry vystupují jako jeden dědic jednoho dědického podílu.

Omne testamentum morte consummatum est. Každý testament se stává účinným (teprve) smrtí.

Omnia delicta in aperto leviora sunt. Všechny zločiny, které byly spáchány veřejně, jsou lehčí (nebo se jeví méně odpornými než ty, které byly spáchány potajmu).

Omnia performavit. Všechno vykonal. Při obhajobě. Dobrá, řádná obhajoba na soudě, v souladu s procesní úmlouvou stran.

Omnia praesumuntur contra spoliatores. Proti lupiči nebo provinilci se předpokládá všechno (nejhorší).

Omnia praesumuntur legitime facta donec probetur in contrarium. Dokud se neprokáže opak, má se za to, že všechno bylo provedeno podle práva.

Omnia praesumuntur rite et solemniter esse acta donec probetur in contrarium. Dokud se neprokáže opak, má se za to, že všechno bylo provedeno řádně a náležitou formou.

Omnia praesumuntur solemniter esse acta. Má se za to, že všechno bylo provedeno patřičně.

Omnia praesumuntur rite esse acta. Předpoklad prima facie správnosti jednání (postupu a rozhodnutí) úředníka veřejné (státní) správy platí, pokud se neprokáže opak. (Má se za to, že všechno bylo provedeno řádně.)

Omnia quae jure contrahuntur contrario jure pereunt. Všechno, co bylo podle práva kontrahováno (o čem byla uzavřena právoplatná smlouva), se ruší právem opačného obsahu (tj. ruší se právoplatnou smlouvou, jejíž obsah je opačný).

Omnia quae sunt uxoris sunt ipsius viri. Všechno, co patří manželce, patří manželovi.

Omnia rite acta praesumuntur. Má se za to, že všechno, co bylo učiněno, bylo učiněno řádně.

Omnibus. Pro (na) všechny; to, co obsahuje dvě nebo více samostatných záležitostí. Nejčastěji se používá pro návrh zákona, který obsahuje víc než jedno obecné téma.

Omnibus ad quos praesentes literae pervenerint, salutem. Pozdravení všem, kdo obdrží tento dopis. Forma adresy (záhlaví dopisu), kterou ve starověku začínaly úřední a soukromé listiny.

Omnibus bill. Souhrnný návrh zákona. Návrh zákona (legislativní návrh), který obsahuje úpravu různých samostatných témat, a zpravidla takový, jenž spojuje několik problematik v jednom právním předpisu takovým způsobem, že nutí výkonné orgány, aby přijaly i ta ustanovení, s nimiž nesouhlasí, protože jinak by zmařily přijetí celého návrhu. V ekvitním řízení žaloba, která obsahuje celý soubor věcí spojením všech zainteresovaných stran, jejichž nároky jsou ovšem opačné nebo konfliktní, čímž se předejde opakování či namnožení žalob (procesů).

Omnibus clause. Souhrnná doložka, klauzule. Klauzule v poslední vůli nebo v rozhodnutí o rozdělení majetku, podle níž se převádí veškerý majetek, aniž je blíže specifikován, včetně toho, který není v rozhodné době znám.

V oboru pojištění odpovědnosti za provoz dopravních prostředků doložka, která poskytuje krytí i tomu, kdo automobil užívá s výslovným nebo tichým souhlasem pojištěného vlastníka vozu. Uber v. Ohio Cas. Ins. Co., 247 Cal. App. 2d 611, 55 Cal. Rptr. 720, 724.

Omnibus hearing. Souhrnné projednávání, řízení. Takové vedení sporu, při kterém je předmětem jednání a rozhodování několik spolu navzájem nepřibuzných záležitostí.

Omni exceptione majus. Nad všechny výjimky.

Omnis actio est loquela. Každé podání (soudu) je návrhem nebo stížností.

Omnis conclusio boni et veri iudicii sequitur ex bonis et veris praemissis et dictis juratorum. Každý závěr dobrého a pravého rozsudku vychází z dobrých a pravdivých premis a výroků soudců.

Omnis consensus tollit errorem. Souhlas (konsens) odstraňuje omyl. Souhlas vždy ruší účinky omylu.

Omnis definitio in jure civili periculosa est, parum est enim ut non subverti possit. Každá definice v civilním právu je nebezpečná, neboť se málokdy stane, že by nemohla být vyvrácena. (V civilním právu neexistuje pravidlo, z něhož by nebyla nějaká výjimka; a i nejmenší odchylka v rozhodných skutečnostech pak použití pravidla vylučuje.)

Omnis definitio in lege periculosa. Každá definice v právu je nebezpečná.

Omnis exceptio est ipsa quoque regula. Každá výjimka je v podstatě také pravidlem.

Omnis indemnatus pro innoxio legibus habetur. Toho, kdo ještě není odsouzen, považuje právo za nevinného.

Omnis innovatio plus novitate perturbat quam utilitate prodest. Každá novota způsobuje více škody svou novostí než prospěchu svou užitečností.

Omnis interpretatio si fieri potest ita fienda est in instrumentis, ut omnes contrarietates amoveantur. Každý výklad, který má být podán, je třeba učinit takovým způsobem, aby byly odstraněny všechny rozpory.

Omnis interpretatio vel declarat, vel extendit, vel restringit. Každý výklad buď objasňuje nebo rozšiřuje nebo zužuje (roz. smysl zákona).

Omnis nova constitutio futuris formam imponere debet, non praeteritis. Každé nové ustanovení (zřízení, zákon) má předepisovat formu (jednání) pro budoucnost, nikoli pro minulost.

Omnis persona est homo, sed non vicissim. Každá osoba je člověk, ale ne každý člověk je osobou (uznanou právem).

Omnis privatio praesupponit habitum. Každé strádání předpokládá dřívější potěšení. „Filozofické pravidlo“ připisované lordu Cokeovi; vyjadřuje diskontinuitu stavu (majetku).

Omnis querela et omnis actio injuriarum limita est infra certa tempora. Každá stížnost a každá žaloba na bezpráví je omezena časem (je dána jen dočasně, po té musí být zamítnuta).

Omnis rati habitio retrotrahitur et mandato priori aequiparatur. Každé dodatečné schválení působí nazpět a posuzuje se stejně jako předtím daný příkaz.

Omnis regula suas patitur exceptiones. Každé pravidlo je omezeno svými vlastními výjimkami (výjimkami ze sebe sama).

Omnium. Celek, celková suma. V obchodním právu – výraz, jehož se užívá k vyjádření souhrnné hodnoty různých cenných papírů, zpravidla takových, které slouží ke krytí půjčky.

Omnium contributione sarciatur quod pro omnibus datum est. Příspěvkem všech se uhrazuje, co bylo vynaloženo pro všechny. Princip práva společné (námořní) havárie (Lex Rhodia de iactu).

Omnium rerum quarum usus est, potest esse abusus, virtute solo excepta. Všechno, čeho lze užívat, lze také zneužít, s výjimkou cti.

On. Na, nad, po; jakmile; skoro, málem, bezmála; podle, mimo (čeho), těsně vedle (čeho); příležející (k něčemu); související (s něčím); v době (čeho); následující (po čem); v; během; v kontaktu s povrchem věci.

On account. Na účet. Obchod na otevřený účet. Prodat na úvěr. Částečné zaplacení; dílčí uhrazení účtu. Slovní spojení zpravidla opačné k výrazu „in full“ (uhradit plně, zcela). Viz také Account (Open account).

On account of whom it may concern. Na účet toho, koho se (to) může týkat, tj. na účet doporučeného. Jestliže je v pojistné smlouvě uvedeno, že pojištění se vztahuje „on account of whom it may concern“, znamená to, že pojistka kryje každého, kdo má pojiitelný zájem na věci (předmětu pojištění) v době trvání pojištění, a o němž tak předpokládala strana, která pojistnou smlouvu uzavřela.

On all fours. „Na všechny čtyři“, naprosto (úplně) shodný. Soudní rozhodnutí naprosto shodné s jiným, pokud jde o výsledek, skutkové okolnosti nebo obojí. Slovní spojení, které vyjadřuje, že jednotlivá sporná věc se ve všech bodech podobá jiné. Případ je „on all fours“ s druhým, jestliže v něm jde o obdobné skutkové okolnosti a řeší se v něm stejné právní otázky.

O.N.B. Zkratka pro „Old Natura Brevium“.

On call. Na výzvu; na požádání. Mezi závazky, které jsou splatné, „jestliže je žádáno“ neboli „na žádost“, tj. při předložení, a závazky, které jsou splatné „na požádání“, „na výzvu“ nebo „kdykoli o to věřitel požádá“, není žádný právní rozdíl. Ve všech případech je třeba plnit na požádání. Viz On demand.

Once a mortgage, always a mortgage. Jednou jistota (zde: hypotéka), vždy jistota. Podle tohoto pravidla neboli maximy platí, že právní listina, která byla původně uvažována jako jistota, totiž smlouva o zřízení hypotéky, a nikoli jako listina o převodu nemovitého majetku, se nemůže žádnou dodatečnou klauzulí nebo dohodou změnit v něco jiného (tj. vždy zůstane pouze jistotou, hypotékou).

Once in jeopardy. Jednou v ohrožení, v nebezpečí. Výraz, jehož se užívá pro vyjádření situace toho, kdo byl obviněn z trestného činu, přičemž mu již dříve hrozil odsuzující rozsudek a trest za tentýž trestný čin. Viz také Jeopardy.

Oncunne. Normanská franc. Obžalovaný.

On default. V prodlení. V případě prodlení; v případě opomenutí (nedostatku) slíbeného jednání nebo plnění; v situaci nedostatku, opomenutí nebo zanedbání povinností.

On demand. Na požádání. Poukázka (dlužní úpis) splatná na žádost. Není-li v poukázce uvedeno datum splatnosti, je splatná na požádání. Listiny (instrumenty) splatné „on demand“ jsou jednak ty, které jsou splatné na viděnou neboli při předložení, jednak ty, v nichž není uvedeno datum splatnosti. U.C.C. (Jednotný obchodní zákoník) § 3–108.

One person, one vote. Jedna osoba, jeden hlas. Výraz, který vyjadřuje pravidlo takového rozdělení obyvательства státu pro volby do zákonodárných sborů, jež zajišťuje všem občanům na celém území rovnost zastoupení v zákonodárných sborech. Toto pravidlo bylo přijato rozhodnutím ve věci Reynolds v. Sims, 377 U.S. 533, 568, 84 S. Ct. 1362, 1385, 12 L. Ed.2d 506, podle něhož se křesla v obou sněmovnách dvoukomorového zákonodárného sboru státu mají rozdělovat proporcionálně podle počtu obyvatel. Gray v. Sanders, 372 U.S. 368, 83 S. Ct. 801, 9 L. Ed.2d 821; Wesberry v. Sanders, 376 U.S. 1, 84 S. Ct. 526, 11 L. Ed.2d 481; Baker v. Carr, 369 U.S. 186, 82 S. Ct. 691, 7 L. Ed.2d 663. Viz také Apportionment; Reapportionment.

Onerando pro rata portionis. Má být zatíženo podle přesných podílů. Writ, který byl poskytnut tomu ze spolutenantů (společných vazalů, spolunájemců) půdy (joint tenant nebo tenant in common), jenž byl exekvován pro větší díl, než jak by bylo bývalo správné podle jeho nájemního podílu.

Onerari non. Ve sporném řízení název procesní námitky (obran) ve sporu o dluh, v níž žalovaný tvrdí, že k plnění není povinen.

Oneratio. Lat. Zatížení; břemeno; náklad; kargo (lodní náklad); nakládání.

Onerari nisi. Viz O.Ni.

Oneris ferendi. Lat. Má být zatíženo. V kontinentálním (civilním) právu služebnost opěry (podpory), spočívající v právu opřít své stavení o sousedův sloup (trám, nosník) nebo zeď.

Onerous. Onerózní, tížící, zatěžující, obtížný, těžký; udělený za úplatu. Smlouva, nájem, pacht nebo jiné právo je onerózní, jestliže závazky s ním související jsou nerozumně nerovné, anebo jestliže výhoda z něj plynoucí svědčí zcela anebo převážně pouze jedné ze smluvních stran. Bezúvodně zatěžující nebo jednostranný. Viz Unconscionability.

V kontinentálním právu a v systémech z něj odvozených (francouzský, skotský, španělský, mexický) tento výraz znamená také: mající platný a dostatečný důvod, vztahující se k platnému a dostatečnému důvodu nebo založený na platném a dostatečném důvodu, tj. na takovém důvodu, který za získání prospěch ukládá nějakou povinnost nebo nějaký závazek.

Onerous contract. Viz Contract.

Onerous gift. Onerózní dar. Darování za plnění nějakých povinností, které dárce ukládá obdarovanému.

Onerous title. Onerózní titul. Titul nabytý na základě dostatečného důvodu, resp. proti plnění, jako je zaplacení peněz nebo poskytnutí služeb nebo splnění podmínky nebo přijetí či vykonání závazků nebo povinností.

One sided. Viz Unconscionability.

One year. Kalendářní rok. Kalendářní rok, bez ohledu na to, zda jde o rok přestupný či jiný. Douglas v. Acacia Mut. Life Ins. Co., Tex. Civ. App., 118 S.W.2d 643.

On file. V seznamu. Registrovaný; zapsaný v seznamu; zařazený do seznamu; zapsaný a uchovávaný v řádné registraci ap.

O. Ni. Oneratur nisi. Ve staré anglické praxi postup státní pokladny: jakmile šerif (úředník hrabství) nastoupil svůj úřad, a byl mu otevřen účet pro běžná vydání, pokuty atd., poznamenal na každý doklad „O. Ni.“, což znamenalo *oneratur, nisi habeat sufficientem exonerationem*, a stal se tím zároveň královým dlužníkem, přičemž za *debet* ručil svou hlavou; načež se strany *paravaile* (viz tam) staly dlužníky šerifa a vůči králi byly svého dluhu zbaveny, atd.

Only. Jen, jenom, pouze, toliko; pro žádný jiný účel; nikdy jindy; nijak jinak; ustavičně; tím samým; bez dalšího; výlučně; nic jiného nebo dalšího.

Onomastic. Onomastický. Tento výraz se vztahuje k podpisu na listině, jejíž obsah je psán jiným písmem (jinou rukou) než podpis.

On or about. Asi. Výraz, kterého se užívá, uvádí-li se datum nějaké události nebo dispozice s nemovitým majetkem, anebo místo, kde k nim došlo, jestliže ten, kdo čas nebo místo uvádí, nechce být vázán tvrzením přesného údaje; přibližně; asi; bez podstatné odchylky; bezmála. Pro procesní účely znamená výraz „on or about“ ve vztahu ke konkrétnímu datu – obecně – v době okolo určitého data. Fortner v. Merrill Lynch, Pierce, Fenner & Smith, Inc., Tex. App. 5 Dist., 687 S.W.2d 8, 11.

On or about the person. „Na nebo při sobě“. Je-li tohoto výrazu použito v zákonech, které označují nošení zbraně na nebo při sobě za trestný čin, chápe se obecně slovo „on“ (na) jako „je spojeno“ nebo „je připojeno“ a slovo „about“ (při) je termín s širším významem než „na“, jenž navozuje představu blízkosti, dosažitelnosti nebo pohodlné přístupnosti.

On or before. Do určitého dne včetně. Tato slova, jsou-li užitá ve stipulaci (slíbu) něco vykonat nebo zaplatit částku peněz, opravňují slibujícího k tomu, aby splnil kdykoli před stanoveným dnem splnění; na základě splnění, popř. v důsledku toho, že splnění nabídne a bude odmítnut, (slibující) nabývá ihned všechna práva, která by nabyt, kdyby plnil ve stanovený den.

On sale. Na prodej. V patentovém právu – vynález může být dán „na prodej“ dvojím způsobem: jednak skutečným a úplným prodejem (obchodní transakcí), jednak tak, že vynálezce nebo jeho obchodní společnost pod-

niká určitou činnost, jejímž cílem je vynález prodat, včetně toho, že jej k prodeji nabízí; v prvním případě musí vynálezce zhotovit hmotný vzorek (výrobek) podle svého vynálezu a předat jej osobě třetí, která jej jako takový přijme. General Motors Corp. v. Toyota Motor Co., Ltd., D. C. Ohio, 467 F. Supp. 1142, 1165.

Onset date. Datum začátku, počátku. Výraz, který obvykle používá Správa sociálního zabezpečení (Social Security Administration); znamená počátek období neschopnosti pro účely podpory při invaliditě.

On the brief. (Ti, kdo se účastnili) přípravy výtahu ze žaloby. Výraz, který se týká jmen všech osob, které se zúčastnily přípravy (psaní) výtahu ze žaloby (the brief), ať šlo o právního zástupce ve sporu či o někoho jiného.

On the merits. Viz Merits; Judgement (*Merits, judgement on*).

On the person. Na těle. V hovorovém jazyce: řekne-li se, že někdo má něco „on his person“, znamená to, že je buď v kontaktu s někým (s osobou někoho), nebo chodí v něčích šatech (v šatech jiné osoby). Viz také On nebo about.

Onus. Lat. Břemeno nebo náklad; váha, závaží. Tíha odpovědnosti nebo důkazu. Náklad, tonáž neboli kargo lodí. Břemeno; zatížení. *Cum onere* (viz tam) – se zatížením, s břemenem.

Onus episcopale. Starý obyčejový poplatek, který platili duchovní o synodách, svatodušních svátcích apod. svému diecéznímu biskupovi.

Onus probandi. Břemeno důkazu, dokazování. V užším významu jestliže strana, na které leží břemeno důkazu, nepřinese žádný důkaz (neunesse břemeno důkazu), bude rozsudek muset svědčit proti ní.

OPEC. Organisation of Petroleum Exporting Countries. Organizace zemí vyvážejících ropu.

Ope consilio. Lat. S pomocí a radou. V kontinentálním právu se používá pro označení spoluviníků; v common law podobně ve významu „pomáhající a navádějící“. Často se píše „ope et consilio“.

Open. v. Otevřít, otvírat, mít otevřeno; projevit, odhalit; vést; prokřesit, prorazit; vyhloubit; zahájit, začínat, začít; rozevřít, rozkládat; být zřetelně viditelný, atd. Učinit přístupným, viditelným (zpřístupnit, zviditelnit) nebo dosažitelným; podrobit se zkoušce, vyšetření, vyšetřování nebo přezkoumání, a zatím účelem odstranit překážky nebo omezení.

Open a case. Začít soudní řízení. V soudní praxi – znamená začít věc, případ, projednávání věci, sporu; přednést úvodní výklad (tj. vstupní prohlášení) charakteristických bodů věci před soudem, porotou, rozhodčím atd., vylíčením povahy události nebo jednání, z nichž věc vychází, jakož i uvedením sporných otázek, zabývá se také charakterem a obecným postupem dokazování, které má být ve věci provedeno.

Open a commission. Začít jednat na základě pověření. Vzít na sebe povinnosti na základě pověření nebo začít jednat na základě pověření. V Anglii soudci porotního soudu a *nisi prius* odvozovali své oprávnění jednat z pověření, resp. jednali na základě pověření daného jim pro tento účel; a když začali jednat z moci takto jim svěřené, říkalo se, že začínají pověření; den, kdy takto zahajovali své procesní jednání, se proto nazýval „den pověření poroty“.

Open a court. Začít soudní jednání (proces). Tento výraz znamená učinit formální oznámení, že zasedání soudu (práve) začalo a že před soudem bude projednávan (určitý) spor; oznámení zpravidla vyhlašuje (soudní) vyvolávač nebo (soudní) vykonavatel.

Open a judgement. „Otevřít“ rozhodnutí (rozsudek). Zrušit čili uvolnit překážku konečnosti a nezvratnosti soudního rozhodnutí a umožnit tak opětovné řízení ve věci. Může k tomu dojít na žádost strany, která prokáže dostatečný (platný) důvod svědčící o tom, že by nucené vykonání dotyčného rozhodnutí nebylo spravedlivé. Anulování rozhodnutí brání jeho výkonu až do nového (konečného) rozhodnutí ve věci. Federální pravidla civilního řízení (Federal Rules of Civil Procedure) 60 upravují zrušení rozsudku pro omyl (pochybení), nedbalost, omluvitelné opomenutí, nově se objevivší důkazy, podvod atd.

Open a rule. „Otevřít“ (znovuotevřít) rozhodnutí. Navrácení rozhodnutí, které se stalo absolutně platným (obdobu právní moci), zpět do jeho podmíněného stavu, totiž do podoby „podmíněně, resp. prozatímně platného rozhodnutí“ (*rule nisi*), což umožní nově projednávání věci. Tudiž, když rozhodnutí prokazoval důvody (projednávat věc) nabylo platnosti pod vlivem chybného dojmů, že žádný z právních zástupců nedostal příkaz, aby prokazoval důvody svědčící proti rozhodnutí, je obvyklé, že strana, na jejíž žádost bylo rozhodnutí přijato, souhlasí s jeho „otevřením“, čímž všechna jednání následující po dni, kdy měl být prokázán důvod svědčící proti rozhodnutí, ztrácejí účinnost, a důvody svědčící ve prospěch rozhodnutí se pak uvádějí běžným způsobem.

Open a street nebo highway. Otevřít ulici nebo silnici. Zřídit ulici nebo silnici v souladu s právními předpisy a učinit ji průjezdnou a přístupnou veřejnému provozu.

Open the door. „Otevřít dveře“. Předložil-li jedna strana sporu na důkaz část (díl) listiny nebo korespondence nebo rozhovoru, která svědčí v neprospěch protistrany, může protistrana předložit druhou část listiny, korespondence nebo rozhovoru, aby vysvětlila nebo odvrátila nepříznivý závěr, který by mohl být dovozen z fragmentárního nebo neúplného charakteru důkazu, jež předložila druhá strana. Hovoří se o tzv. Rule of Completeness (o pravidlu úplnosti, kompletnosti). U.S. v. Corrigan, C.C.A.N.Y., 168 F.2d 641, 645. *Viz také* Fed. Evid. R. (Federální pravidla pro dokazování) 106.

Open, adj. Otevřený; volný, přístupný; veřejný; přímý; upřímný, nezaujatý, liberální. Zjevný, patrný; viditelný; zřejmý; notorický; přístupný veřejnosti; nikoli tajný; neuzavřený, nestanovený, nepevný, neurčitý, neomezený. Pokud jde o prvek adverzní držby, *viz* Open and notorious. K *open srov. dále* Corporation; Insolvency; Lewdness; Policy; Possession; Verdict.

Open account. Otevřený účet. Neuhrazený, nezaplacený účet; účet, v němž není stanovena celková částka, kterou je možné čerpat, který je otevřen, protože anticipuje budoucí obchody. Kugler v. Northwest Aviation, Inc., App., 108 Idaho 884, 702 P.2d 922, 925. Druh úvěru, který poskytuje prodávající kupujícímu, a který kupujícímu umožňuje nakupovat bez hotových peněz i bez zajištění úvěru; je založen na zhodnocení kreditu kupujícího. Smluvní závazek, který může být modifikován následnou dohodou stran, buď výslovným souhlasem nebo souhlasem, který lze dovodit z chování stran, za

předpokladu, že dohoda, která mění smluvní závazek, se zakládá na nezávislém (samostatném) důvodu. Bloch v. Fedak, 210 Kan. 63, 499 P.2d 1052, 1054. *Viz také* Open credit; Open—end credit plan.

Open and notorious. Zřejmý a notoricky známý. Takové jednání na půdě (pozemku) někoho jiného, které dostačuje k tomu, aby dalo vlastníkovu podnět k uplatnění nároku na jeho půdu, které může dozrát až do titulu (roz. vlastnického) na základě adverzní držby (*viz* Adverse possession). *Viz také* Notorious possession. Chování, které je „open and notorious“ ve smyslu zákona, který zakazuje cizoložství, je takové chování, které je veřejnosti zjevné, zřejmé a obecně známé a poznatelné. Zákaz zjevného a notorického cizoložství má chránit veřejnost před chováním, které narušuje klid a pořádek; jeho cílem je zajištění klidu a pořádku, ochrana před jejich narušením a přímá podpora přijatých morálních norem společenství. People v. Cessna, 1 Ill. Dec. 433, 42 Ill. App.3d 746, 356 N.E.2d 621, 623.

Open bid. Veřejná nabídka, podání (v dražbě). Nabídka na uzavření smlouvy, obvykle v podobě právem stanovené, v níž si ten, kdo nabídl nejvíce, vyhrazuje právo snížit svou nabídku tak, aby mohla soutěžit s nabídkou nižší.

Open bulk. Neurčité, jisté množství (blíže nespecifikované); neuzavřený počet. Jako celek, v podstatě; vyložený, odkrytý; nezávaný nebo neuzavřený.

Open court. Veřejné jednání (soudu), veřejný proces, veřejné líčení před soudem prvního stupně. Common law stanoví požadavek veřejnosti soudního jednání; „open court“ znamená takové jednání soudu, jemuž může být přítomna veřejnost. People v. Rose, 82 Misc.2d 429, 368 N.Y.S.2d 387, 390. Tento výraz může znamenat buď soudní jednání, které bylo řádně svoláno a prohlášeno za veřejné, anebo soudní jednání, které je přístupné veřejnosti (návštěvníkům). Pokud jde o právo obžalovaného na veřejný proces před soudem prvního stupně, *viz* Public trial.

Open credit. Běžný, otevřený úvěr. Druh úvěru, poskytnutého obchodníkem, bankou nebo dodavatelem až do určité výše, což umožňuje půjčky nebo koupě až do této výše bez toho, aby bylo zapotřebí zajištění závazku nebo obnovení úvěrového limitu. *Viz také* Open account; Open-end credit plan.

Open-end contract. Časově neomezená smlouva. Smlouva, která dovoluje kupujícímu nakupovat během určité doby, aniž prodávající změnil cenu nebo podmínky prodeje.

Open-end credit plan. Program revolvingového úvěru. Úvěr poskytnutý podle plánu, programu, který předpokládá pokračující nebo opakující se obchody na úvěr. Town & Country Co-op v. Lang, N.D., 286 N.W.2d 482, 487. Ve smyslu zákona „Truth in Lending“ (*viz tam*) znamená výraz „open-end credit plan“ takový program revolvingového úvěru, v němž sice byly při otevření úvěru stanoveny jeho podmínky, ale zároveň nebyla pevně stanovena výše úvěru (dluhu), takže ta narůstá s každou další koupí, namísto toho, aby se počítávala k nevyrovnanému zůstatku účtu; každá další koupě znamená další rozšíření úvěru. Goldman v. First Nat. Bank of Chicago, C.A. Ill., 532 F.2d 10, 17. Příkladem takového úvěru jsou kreditní karty a „revolvingové výlohy“, kdy dlužník může každý měsíc platit (bance) jen část toho, co je dlužen za několik různých koupí.

Open-end investment company. Otevřená investiční společnost, totiž společnost s neukončenými investicemi. Investiční fond, který nakupuje zpět své vlastní akcie za čistou majetkovou hodnotu, a který zároveň nepřetržitě nabízí veřejnosti na prodej nové akcie. *Viz* Mutual fond.

Open-end investment trust. Otevřený investiční trust, totiž trust s neukončenými investicemi. Druh trustu, jehož účastníkům je dovoleno nepřetržitě investovat do jeho portfolia.

Open-end lease. Nájem na dobu neurčitou. Nájem (nájemní smlouva), v němž není stanovena doba jeho skončení. BNO Leasing Corp. v. Hollins & Hollins, Inc., et al., La. App., 448 So.2d 1329, 1333.

Open-end mortgage. Otevřené, neomezené zajištění (hypotéka). Zajištění (hypotéka), které dovoluje půjčení další (dodatečné) sumy peněz, obvykle za předpokladu, že bude zachován alespoň daný poměr jmění (aktiv) a dluhů (pasiv). Takové zajištění, které pro budoucnost předpokládá zvýšení poskytnuté půjčky a rozšíření již existujícího zajištění (hypotéky).

Open-end transaction. Otevřená transakce. Tento výraz označuje takový druh volného obchodu, v němž strany mohou původní smlouvu doplnit o další obchod nebo k ní připojit novou dohodu. Může obsahovat ujednání o zřízení otevřeného, neomezeného zajištění (hypotéky) nebo otevřeného, neomezeného úvěru.

Open fields doctrine. Doktrína „volně přístupného prostoru“. Podle této doktríny smějí policejní úředníci i bez výslovného oprávnění vstupovat do terénu a prohledávat ho. Výraz „open fields“ zahrnuje všechny neobsazený (neobydlený) a neobhospodařovaný prostor (tj. prostor mimo ohrazené pozemky). Oliver v. U.S., 466 U.S. 170, 104 S. Ct. 1735, 80 L. Ed.2d 214. *Viz také* Dow Chemical Co. v. U.S., 476 U.S. 227, 106 S. Ct. 1819, 90 L. Ed.2d 226, U.S. v. Dunn, 480 U.S. 294, 107 S. Ct. 1134, 94 L. Ed.2d 326.

Opening statement of counsel. Vstupní, úvodní prohlášení právního zástupce. Shrnutí neboli hlavní rysy, přehled podstaty případu a navrhovaných důkazů, které přednáší právní zástupce strany na začátku soudního procesu v řízení před soudem prvního stupně porotě před tím, než se přistoupí k dokazování. Speer v. Shipley, 149 Kan. 15, 85 P.2d 999, 1001. Jeho účelem je sdělit porotě důležitá fakta a důsledky z nich plynoucí a předestřít jí všeobecný obraz skutkových okolností a stavu věci, aby porozuměla (průběhu a výsledku) dokazování. State v. Erwin, 101 Utah 365, 120 P.2d 285, 313. Vstupní prohlášení v trestní věci obsahuje výčet skutkových okolností, o nichž státní žalobce v dobré víře předpokládá, že je prokáže. People v. Roberts, 100 Ill. App. 3d 469, 55 Ill. Dec. 779, 426 N.E.2d 1104, 1109.

Open letter of credit. Neomezený akreditiv, čistý akreditiv. Tímto výrazem se označuje neomezený akreditiv, který má být zaplacen proti pouhému předložení, aniž je zapotřebí titul dokládat. *Viz také* Letter of credit.

Open listing. Otevřený soupis. Druh smlouvy o soupisu nemovitého majetku, podle níž každý zprostředkovatel, který má právo účastnit se soupisu, má nárok na provizi, pokud zajistí prodej. *Viz také* Listing.

Open mortgage clause. *Viz* Union mortgage clause.

Open order. Všeobecný, otevřený, zatím nevyřízený příkaz. Příkaz koupit cenné papíry nebo zboží za určitou cenu nebo za cenu nižší nebo vyšší než je určitá cena. Takový příkaz platí, dokud ho příkazce neodvolá.

Open price term. Otevřená cenová klauzule (doložka). Pokud se tak strany dohodnou (pokud to odpovídá jejich záměru), mohou uzavřít kupní smlouvu i tehdy, nedohodnou-li se o ceně. Cenou se v takovém případě rozumí přiměřená (rozumná) cena v době splnění (dodání), jestliže (a) o ceně nebylo nic dojednáno, nebo (b) cenu si měly strany dohodnout, ale nijak se nedohodly, nebo (c) cena měla být stanovena obdobně jako už v nějakém dřívějším obchodě nebo podle nějakého jiného dohodnutého kritéria nebo určena třetí osobou nebo agenturou, ale nebyla takto ani stanovena ani určena. U.C.C. (Jednotný obchodní zákoník) § 2–305.

Open sea. Volné moře. Prostor a hmota každého velkého vodního tělesa, na rozdíl od jeho okraje neboli břehu, přístavů, zálivů, zátok a průlivů.

Open possession. *Viz* Notorious possession; Open and notorious.

Open season. Lovecká nebo rybářská sezóna. Ta část roku, v níž zákony na ochranu lovné zvěře, ptactva a ryb dovolují lovit jednotlivé druhy zvěře a ptactva a chytat jednotlivé druhy ryb.

Open shop. „Otevřená“, liberální firma. Firma, podnik, kde jsou zaměstnání pracovníci odborové organizovaní i neorganizovaní, aniž se mezi nimi nějak rozlišuje. Podnik, který si jako podmínku zajištění nebo zachování zaměstnání neklade členství v odborovém svazu. *Viz* Right to work laws. *Opak:* Closed shop.

Open space. Volný prostor (ladem ležící půda). Pozemková parcela nebo vůbec půdní nebo vodní plocha, zásadně neobdělávaná (podstatným způsobem neobhospodařovaná), která je vyčleněna, věnována, určena nebo vyhrazena pro veřejné či soukromé využití nebo k užívání a prospěchu vlastníků a držitelů půdy přilehlé čili sousedící s takovým pozemkem.

Common open space. Veřejné prostranství. Volný prostor, který leží uvnitř území určeného jako sídliště, nebo s ním sousedí, a který je určen a zamýšlen k užívání a prospěchu těch, kdo v sídlišti bydlí nebo jsou v něm vlastníky. Na veřejném prostranství mohou být doplňkové stavby a zařízení, které jsou nezbytné nebo vhodné k užívání a prospěchu těch, kdo v sídlišti bydlí nebo jsou v něm vlastníky.

Open trial. *Viz* Public trial.

Open union. Otevřené odbory. Zaměstnanecké odbory bez omezujících podmínek členství. *Viz také* Open shop.

Operarii. Za feudalismu (v podmínkách lenních pozemkových vztahů) takoví tenanti (vazalové, nájemci), kteří obdrželi malé díly půdy, a za to museli vykonávat fyzické práce a služby pro svého pána (vlastníka půdy).

Operate. Operovat, působit, účinkovat; způsobit, vyvolat, přivodit; běžet, být v běhu, pracovat, fungovat; obsluhovat; řídit, organizovat, provozovat, atd. Vykonávat funkci nebo činnost anebo přinášet užitek. *Viz* Operation.

Operating budget. Provozní rozpočet. Soubor jednotlivých rozpočtů, které dohromady tvoří část jednotného obchodního plánu firmy, obvykle na příští rok. Zpravidla se skládá z odbytového rozpočtu (*sales budget*) a výrobního rozpočtu (*production budget*).

Operating lease. Provozní, účelový nájem. Dohoda o nájmu, obvykle vypověditelná, která předpokládá, že nájemce bude užívat předmět nájmu po určitou dobu, která je podstatně kratší než doba životnosti dotyčného předmětu. Na rozdíl od „capital lease“, tj. kapitálového nájmu, nájemce v provozním nájmu na sebe nebere ekonomická rizika vlastnictví a pronajímatel má zpravidla povinnost pečovat i o údržbu a opravy předmětu nájmu.

Operating margin. Provozní rezerva. Čistý provozní výnos, příjem, případající na prodeje za určité období.

Operating profit. Provozní zisk. Peněžní částka získaná z prodeje minus pořizovací cena prodaného zboží = hrubý provozní zisk. Hrubý provozní zisk minus provozní náklady = (čistý) provozní zisk.

Operatio. Dilo, práce, činnost. Každodenní práce, kterou vykonává tenant (vazal, nájemce půdy) pro svého pána (vlastníka půdy).

Operation. Působení, činnost; provoz, provozování; řízení, ovládnání, vedení; funkce, fungování; chod; síla; výkon; pracovní postup; pochod, proces; obsluha; operace; úkon; platnost; účinnost; účinek, působení; působnost; spekulace, transakce, atd. Vynaložení síly; postup jednání nebo způsob činnosti; dosažený výsledek, který je v souladu s konečným cílem; činnost; aktivita. V chirurgické praxi úkon nebo řada po sobě následujících úkonů vykonaných s použitím chirurgických nástrojů na těle pacienta s cílem zlepšit jeho zdravotní stav anebo jej navrátit do normálního zdravotního stavu; na rozdíl od terapeutické léčby, při níž se používá léků a jiných léčebných prostředků.

Operation of law. Působení práva. Tento termín vyjadřuje způsob, jakým práva, a někdy také povinnosti, přecházejí na osobu pouhou aplikací stanovených právních pravidel na jednotlivá jednání, aniž osoba sama činí nějaký úkon nebo nějak spolupracuje.

Operative. Dělník, pracovník; soukromý detektiv, tajný agent. Dělník; pracující; řemeslník; zejména takový, který je zaměstnán v továrně.

Operative part. Rozhodná, určující část. Podstatná část právního úkonu (essentialia negotii). Označení té části listiny o převodu majetku nebo jiného (právního) instrumentu, jejímž smyslem je přivodit vznik nebo převod práv, a kterou se uskutečňuje hlavní záměr, účel listiny. To na rozdíl od úvodní části listiny, formálního závěru atd.

Operative words. Rozhodná, podstatná slova (essentialia negotii). Ve formální listině o převodu nemovitěho majetku nebo v listině o nájmu — slova, která vyvolávají transakci, jež má být dotyčnou listinou realizována.

Operis novi nuntiatio. Lat. V kontinentálním právu protest nebo varování vůči něčemu novému.

Opetide. Kdysi období sňatků — od Zjevení Páně (sv. Tři králů) k Popeleční středě.

Ophthalmologist. Oční lékař, oftalmolog. Ten, kdo je kvalifikován pro obor oftalmologie nebo kdo praktikuje v oboru očního lékařství. Praxe očního lékaře a oftalmologa spočívá v praktické medicíně a chirurgii v oboru léčení nemocí oka; praxe optika spočívá v měření síly zraku a v adaptaci čoček, které mají pomoci poruchu zraku odstranit. Viz Oculist.

Opiate. Opiát; opium. Látka, která má schopnost vyvolat toxikománii nebo ji udržovat, podobně jako morfin, nebo která je schopná přeměny v drogu, jež má takové vlastnosti.

OPIC. Overseas Private Investment Corporation. Společnost pro soukromé investice do zahraničí.

Opinio est duplex, scilicet, opinio vulgaris, orta inter graves et discretos, et quae vultum veritatis habet; et opinio tantum orta inter leves et vulgares homines, absque specie veritatis. Existují dva druhy názorů — totiž názor obecný (názor všech), který vyjadřuje mínění důstojných a rozvázných mužů, a který je pravdivý, a názor, který je toliko míněním mužů lehkovážných a pošetilých, postrádající zdání pravdy.

Opinion. Názor; domněnka; přesvědčení; zásada; mínění; odborný názor, posudek, odborné vyjádření, dobrozdání, expertiza; odůvodnění rozsudku. Spis, který právní zástupce připravuje pro svého klienta, obsahující jeho právní názor, jenž vychází z daného stavu skutkových okolností, které mu pro tento účel byly prezentovány; např. právní posouzení obchodovatelnosti titulu k půdě, které vychází z prozkoumání registru titulu nebo z jiných veřejných záznamů. Nález (výrok) soudce, resp. soudu, k němuž dospěl ve věci před ním projednávané nebo dokazované, v němž vykládá právo, které ve věci aplikoval, a uvádí důvody, o které své rozhodnutí opírá. Vyjádření důvodů určitého rozhodnutí ve věci. **Většinový názor** („majority opinion“), který zpravidla připravuje jeden ze soudců, uvádí právní pravidla, o nichž se většina jeho kolegů (u tohoto soudu) domnívá, že jsou pro učiněné rozhodnutí relevantní; má větší precedenční hodnotu, než kterýkoli z dále uvedených. **Separátní votum** („separate opinion“, odlišný názor) může sepsat jeden nebo více soudců, pokud se jejich názor liší od názoru většinového nebo s ním nesouhlasí. **Souhlasný, shodný názor** („concurring opinion“) je takový, který sice souhlasí s výsledkem, k němuž většina dospěla, ale nesouhlasí s jeho důvody. **Nesouhlasný nebo minoritní, menšinový názor** („minority opinion“) nesouhlasí s výsledkem, k němuž dospěla většina ani s jeho důvody a/nebo s právními pravidly, která při rozhodování (většina) použila. **Pluralitní názor** („plurality opinion“) je takový názor, který vyjadřuje mínění menšího počtu soudců, než kolik čítá většina, pokud jde o důvody rozhodnutí, ale pokud jde o výsledek, souhlasí s názorem většiny. **Názor „per curiam“** je názorem „soudu“, který vyjadřuje jeho rozhodnutí ve věci, jehož autor však není znám. **Memorandový názor** („memorandum opinion“) je názorem celého soudu, a tudíž názorem skutečně koncizním.

V účetnictví listina vyhotovená autorizovaným veřejným účetním (auditorem), jejímž obsahem je kontrolní finanční posouzení podniku. Existují čtyři druhy takových znaleckých posudků (stanovisek):

Unqualified opinion. Bezvýhradné stanovisko. Finanční výkazy jsou prezentovány přesně v souladu s všeobecnými zásadami účetnictví (GAAP) a jsou předloženy způsobem adekvátním předchozímu roku. Bezvýhradná expertiza se považuje za perfektní.

Qualified opinion. Podmíněné stanovisko (stanovisko s výhradou). Finanční výkazy jsou předloženy přesně v souladu s GAAP aplikovanými na základě, který je adekvátní minulému roku, s „výjimkou“ některých transakcí nebo s „ohledem“ na nějakou událost (výsledek).

Disclaimer opinion. Odmítavé stanovisko. Znamená, že autorizovaný veřejný účetní nemůže podat expertní posudek o výkazech podniku, protože důkazní materiál je nedostatečně kompetentní.

Adverse opinion. Adverzní, nepříznivé stanovisko. Finanční výkazy nejsou prezentovány v souladu s GAAP, popř. neprezentují finanční stav dotyčného podniku, výsledky operací a změny jeho finanční situace v potřebné úplnosti. Adverzní stanovisko se vyskytuje zcela mimořádně, obvykle se vydává jen tehdy, když autorizovaný veřejný účetní nemůže přimět svého klienta, aby mu předložil finanční výkazy úplné a v souladu s GAAP. Viz také Adverse opinion. Viz také Audit (Audit opinion). Viz také Advisory opinion; Letter ruling; Majority opinion; Opinion evidence nebo testimony; Plurality; Slip opinion; Tittle opinion; Unqualified opinion.

Opinion evidence or testimony. Výpověď nebo svědectví o názoru, stanovisku. Výpověď o tom, co si svědek myslí, v co věří nebo jak usuzuje, pokud jde o sporné skutečnosti, a to na rozdíl od výpovědi, jejímž obsahem je to, co svědek o skutkových okolnostech ví. Pravidla o dokazování zpravidla nepřípouštějí, aby svědci vyslovovali své názory nebo úsudky. Výjimku z tohoto pravidla představují svědci — experti (znalci). Svědci, kteří jsou na základě svého vzdělání a své zkušenosti experty v nějakém oboru umění, vědy, zaměstnání nebo povolání, mohou uvádět svá stanoviska k relevantním a podstatným otázkám v rámci oboru, v němž jsou experty, přičemž mohou prezentovat i důvody svého stanoviska.

By expert witness. Svědectvím svědka-experta (znalcem, znalecky). Pokud mohou ke zjištění skutkových okolností, k pochopení výpovědi nebo k určení výsledných zjištění napomoci vědecké, technické nebo jiné speciální znalosti, může svědek kvalifikovaný svými znalostmi, odborností, zkušeností, praktickou přípravou nebo vzděláním svědčit ve věci jako expert formou expertního posudku nebo jinou formou.

By lay witness. Svědectvím laického svědka. Jestliže svědek nesvědčí jako expert, omezuje se jeho svědectví ve formě stanoviska (názoru) nebo dovození (závěrů) na taková stanoviska nebo závěry, která jsou (a) racionálně založena na jeho vnímání a (b) která mohou napomoci pochopení jeho výpovědi nebo zjištění skutečností, které jsou předmětem řízení. Fed. Evid. Rule (Federální pravidla pro dokazování) 701.

Opinio quae favet testamento est tenenda. Má být dána přednost tomu názoru, v jehož prospěch mluví testament.

Opium. Opium. Droga, kterou tvoří zahuštěná šťáva opiaťu máku.

Oportet quod certae personae, terrae, et certi status comprehendantur in declaratione usuum. V prohlášení o užívání je třeba uvést konkrétní osoby, konkrétní půdu a konkrétní stav.

Oportet quod certa res deducatur in donationem. Předmětem darování může být jen určitá (jistá, určená, specifikovaná) věc.

Oportet quod certa res deducatur in iudicium. Soudu musí být předložena konkrétní věc.

Oportet quod certa sit res quae venditur. Je nezbytné, aby věc, která má být prodána, byla jistá (určitá). K platnému prodeji je zapotřebí jistoty o prodávané věci.

Oppignerare. Lat. V kontinentálním právu dát do zástavy, zastavit.

Opposer. Státní úředník, který dříve patřil ke „green-wax“ (viz tam) ve státní pokladně (ministerstvu financí).

Opposite. Staré pojmenování oponenta.

Opposite party. Protistrana, která podle ustanovení zákona není způsobilá řádně svědčit o věcech týkajících se znalosti zeměděleho, je ta strana, jejíž osobní a finanční zájmy jsou, buď přímo nebo zprostředkovaně, antagonistické vůči obdobným zájmům chráněné strany.

Opposition. Odpor, opozice; kontrast, protiklad. Akt odporu neboli rezistence, antagonismus; být v opozici (na opačné straně) nebo být popírán, odpírán, být postaven proti něčemu; antiteze. Také, konfrontační nebo kontrastní postoj vůči někomu jinému; to, co představuje překážku nějakému výsledku. Politická strana stojící proti nějakému ministru nebo správě; může označovat i pokojnou a řádnou opozici vůči vládě.

Oppression. Tlak; potlačování, útlak, útisk. Protiprávní úkon, akt, chování státního úředníka, který z titulu svého úřadu bezprávně někoho poškodí na těle, někoho vězni nebo mu způsobí jinou újmu. Akt krutosti, surovosti, bezprávného násilí nebo jiný exces při jednání z úřední moci. Úkon, který jiného vystavuje krutosti a podrobuje jej nespravedlivým útrapám; akt nadřazenosti, nadvlády. Útisk, který má za následek trestní odpovědnost za způsobenou škodu, je akt krutosti, surovosti, bezprávného násilí nebo jiný exces při výkonu veřejné moci; je výsledkem jednání učiněných způsobem, který znásilňuje právo jiného se zbytečnou hrubostí nebo surovostí a zároveň představuje zneužití pravomoci neboli oprávnění. Dunfee v. Baskin-Robbins, Inc., 221 Mont. 447, 720 P.2d 1148, 1155. Viz Coercion; Cruelty; Threat.

Oppressor. Utláčovatel, utiskovatel, despota, tyran. Státní (veřejný) úředník, který pácháním trestného činu útisku (oppression, viz tam), protiprávně zneužívá své pravomoci.

Opprobium. V kontinentálním právu hanba, potůpa; infamie; ostuda.

Optimacy. Optimáti. Nobilita, šlechta; příslušníci nejvyšší třídy, vrstvy.

Optima est legis iterpres consuetudo. Zvyk, praxe je nejlepším interpretem zákona.

Optima est lex quae minimum relinquit arbitrio iudicis; optimus iudex qui minimum sibi. Nejlepší zákon je ten, který ponechává úvaze soudce co nejméně; nejlepší soudce je ten, který ponechává co nejméně své vlastní úvaze. Nejlepší je ten právní systém, který úvaze soudce ponechává co nejméně; nejlepší je takový soudce, který co nejméně ponechává své vlastní úvaze.

Optimam esse legem, quae minimum relinquit arbitrio iudicis; id quod certitudo ejus praestat. Nejlepší je takový zákon, který ponechává úvaze soudce co nejméně; a to je výhoda, která plyne z určitosti zákona.

Optima statuti interpretatrix est (omnibus particulis ejusdem inspectis) ipsum statutum. Nejlepším interpretem statutů (s uvážením všech jejich stránek, částí) jsou statuty samy.